

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a tíz magyarai „Az Iparos”-sal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négycentiméterre 6 lei, kötéseknél árendigény.

„Tiszteld a tisztos ipart!”

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADOK LAPJA

Scumpirea pieilor brute

Evoluția prețurilor. — Cauzele scumpirii. — Reven-
dicările fabricantilor.

Progresiunea prețurilor pieilor crude a fost mai lentă până în prezenta trimestrului ultim, al anului expirat, când ea s'a efectuat într-o cadentă accelerată.

Normal ar fi fost ca în anotimpul rece, când tăerile sunt mai active, pielea brută să fi fost mai efită. Dar faptul că nu s'a predus o ridicare a prețului cărnii, în timp ce pielea a făcut salturi mari în cotajune, a determinat ca piața să fie pusă într-o situație conjuncturală excepțională.

Fenomenul apare cu atât mai interesant, cu cât târgul de pielărie fabricată este destul de calm, iar vânzările de încălțăminte și articole confecționate stagnează.

Cererile susținute de pielărie crudă se datoresc importanțelor comenzi ale Statului.

Mai este neosar să arătăm că tăerile sunt în regres, iar exportul de animale vii, după cum am scris cu altă ocaziune, nu poate fi un factor determinant în această situație, în măsura în care se efectuează acest export.

Pe de altă parte prețul vitelor, pe piața internă, a rămas aproape staționar, deși oferta a slăbit, din cauza furatelor abundente. În orice caz aprovizionarea cu vite de măcelărie este normală.

Deasemeni, piața externă manifestă, sub impulsione necesităților de înarmare, a fermitate excepțională.

EVOLUȚIA PREȚURILOR

Prețurile pielăriei crude la abatorul din București, au oscilat după cum urmează (pe kgr. excomision):

	1935 Mart.	1936 Mart.	1937 Mart.
Piei roșii de vacă	22	26	46
Piei roșii de bou	20	27	48
Pieil de bivoli	15	18	32
Piei de vacă	22	26	46
Piei de bou	19	25	46
Piei de mânzat	22	26	46
Piei de vițel de lapte (Regat)	23	36.40	48
Piei vițel de lapte (Bucovina)	33	48.50	58

Cifrele acestea sunt destul de elocvente pentru ca să le mai comentăm. Adaptăm, totuși, că în unele regiuni ale țării prețurile au depășit cu mult cotațiunile București. Astfel, prețul mediu al pieilor de bovine este mult mai ridicat în Ardeal, în timp ce peiele de oaie sunt prea scumpe în Oltenia și București.

În linii generale, ritmul scumpirii pielei tăbăcite, a fost mai puțin viu, decât la pielăria brută.

CERERILE FABRICANȚILOR ȘI MESERIASILOR

Evident că, lipsa pieilor brute constituie o grea problemă pentru industria tăbăcăriei. Măsură pentru îmbunătățirea situației se impun pentru că sunt în cumpănă mari interese pentru țara noastră.

Fabricanții cași meseriași au cerut, pentru remedierea răului:

1) Prohibirea exportului de piei crude; 2) Impunerea unui preț maximat și 3) Ușurarea importului de pielărie brută.

Desigur că oprirea exportului de piei crude ar fi o măsură necesară. Importul, însă, nu ar găsi, conveniență, de oarece taxele se ridică la circa 20 la sută din valoarea mărfii.

În ce privește fixarea unui preț maximal, rămâne de discutat dacă el poate fi impus târgului, fără a se lua măsuri de echilibrare a prețului, prin scăderi de taxe și, în ultima analiză, a ușurării importului de piele brută prin avantaje, în sensul cererii celor interesați.

Az ipari villanyáram díjszabásának leszállítását kéri az ipari szindikátusok federáléja

Mozgalom annak érdekében, hogy az iparosok is olyan alacsony telefondíjat fizessenek, mint a szabadfoglalkozásuk.

Arad iparossága két jelentős mozgalmat indított el. Az egyik azt célozza, hogy olcsóbbá tegye az iparos számára a termelést, a másik pedig azt, hogy az iparosok minél nagyobb tömege számára válhassék használhatóvá korunk üzleti szempontból is annyira nélkülözhetetlen eszköze: a telefon.

Az arad-i ipari szindikátusok federáléjának elnöksége átiratot intézett az arad-i villanygyár igazgatóságához az ipari villany árának leszállítása érdekében. Jelenleg az ipari áram kilowattónkénti ára 7 lei. Az átiratban a federálé nem tett javaslatot arra vonatkozóan, hogy a villanygyár a díjat milyen arányban szállítsa le, hanem

arra kérte a gyár igazgatóságát, hogy felöljén meg időpontot, amikor ennek a kérdésnek megbeszélése véget a gyár és a federálé képviselői találkozhatnának.

Arad iparossága bizik abban, hogy a villanygyár méltányos lesz, átlátja ennek a kérdésnek jelentőségét és nem zárkózik el az ipari villanyáram leszállítása elől.

A másik mozgalomnak az a célja, hogy egy valóban életrevaló indítványt terjesszen a telefonszolgálat elé. Arad-on tudvalevőleg április 15-én meg-

kezd működni az automata telefon és ezzel egyidejűleg életbelép a telefon új díjszabása. Eszerint kereskedők, illetve iparosok részére a havi előfizetési díj 850 lei, ikertelefon esetében pedig 700, míg szabadfoglalkozásuk részére 550, ikertelefon pedig 400 lei.

Arad iparossága most azzal a kéréssel akar a telefonszolgálathoz fordulni, hogy

tegyen különbséget nagy- és kisipar, valamint nagy- és kiskereskedelem között és a kisiparosoknak, illetve kiskereskedőknek azt a díjat biztosítsa, amelyet a szabadfoglalkozásuknak számított.

Abban az esetben, ha ehhez a javaslathoz a telefonszolgálat hozzájárul, az iparosság mozgalmat indít, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek a kisiparos előfizetők. A jelentős előfizető többlet természetesen a telefonszolgálat számára is rentábilissá tenné azt, hogy az iparosoknak ugyanolyan díjszabást számítson, mint a szabadfoglalkozásuknak. Értesülésünk szerint a fűszerkereskedők szintén hajlandók lennének mozgalmat indítani annak érdekében, hogy közülük is minél többen fizessenek elő a telefonra, ha a társaság számukra is azt a kedvezményt nyújtana, amelyet most Arad iparosai kérnek.

A bucurești-i iparkamarai elnök feltűnéstkeítő megállapításai a szakiskolát végzett tanulók elhelyezkedéséről

Közhivatali állásokba mennek a kereskedelmi szakiskolát végzett ifjak.

Egyik fővárosi lapnak Penescu-Kertsch, a bucurești-i kereskedelmi és iparkamara elnöke rendkívül érdekes nyilatkozatot adott a román elemnek a kereskedelemben és az iparban elérendő szupremáciája tekintetében. Penescu-Kertsch megállapítja, hogy az állam, mely a román ifjúság szerepvállalását a közgazdasági életben meg akarta könnyíteni, már több mint egy évtizede a kereskedelmi iskolák, liceumok egész sorát állította fel. Ha azonban mérleget készítünk azokról, akik több mint egy évtized óta a kereskedelmi szakiskolák padjait elhagyták, úgy rájövünk, hogy nagyon

kevesen mentek közülük a kereskedelmi és ipari pályára, túlnyomó százalékban az állami hivatalokban igyekeztek elhelyezkedni.

Amennyiben pedig, habár kis részben, ipari vállalat szolgálatába állottak, kizárólag irodai munkálatokra reflektáltak és

meg sem próbálkoztak, hogy a gyakorlati kereskedelmi életben érvényesüljenek,

mint kereskedelmi utazók, szervezők, eladók, stb., habár ez a foglalkozás sokkal jobb jövedelemmel jár, mint a könyvelői állás. A régi București-i kereskedők mint üzleti segédek kezdtek működésüket és gyakorlati tapasztalataik és a gyakorlatban megszerzett tudásuk folytán emelkedtek, mennyivel könnyebb a karrier ma, amikor az állam a szakiskolák felállításával megkönnyítette a fiatal elem elhelyezését.

Politikai ambícióknak azt sugálja, hogy évről-évre új közoktatásügyi törvényt teremtsünk. Véleményem szerint egyetlenegy reformra volna szükség: Tiltsák meg a kereskedelmi és ipari szakiskolák hallgatóinak, hogy az iparon és kereskedelemben kívül más állásokat igyekezzenek elfoglalni, ezen szakiskolák növendékei ne akarjanak majdnem kizárólag az állami költségvetés keretében elhelyezkedni.

Jutalomban részesülnek az adóbehajtásban szorgalmas pénzügyi tisztviselők

A pénzügyi vezérfelügyelők és kerületi felügyelők a pénzügyminiszter elnöke alatt tegnap a fővárosban értekezletet tartottak, amelyen megvizsgálták az adóbehajtással kapcsolatos helyzetet és ugyanakkor a pénzügyminiszter az április 15-én kezdődő új adókiadásra vonatkozólag utasításokat is adott. Megállapították, hogy a jelenlegi költségvetési évben az állami jövedelem felülmuta a költségvetésben előirányzott összeget és így a költségvetés jelentős többletet mutat.

Ezért a pénzügyminiszter ígéretet tett, hogy a szorgalmas adóbehajtásért, úgy a pénzügyi felügyelőket, mint az alárendelt tisztviselőket is külön jutalomban fogja részesíteni. Elhatározták továbbá, hogy az ideiglenes jelleggel alkalmazott tisztviselőktől, akiknek pénzügyi ellenőri megbízásuk volt, ezt a megbízást megvonják. Ez az intézkedés az országban mintegy háromszázötven ideiglenes pénzügyi tisztviselőt érint. A pénzügyminiszter végül közölte, hogy április elseje után számos pénzügyi tisztviselő előléptetésben részesül.

EGY RENDES EMBER.

A cipész: Mondja kérem, gondolt ön már arra, hogy a talpaldát ideje volna végre megfizetni?

A rendelő: Igen, már többször gondoltam rá, de tartok be a sorrendet. Ezideig még magát a cipőt sem fizettem ki.

— Maximálják az arad-i szállodai árakat. A jövő hét szerdáján összeül az Ármegállapító bizottság, hogy megvizsgálja többek között a szállodai árakat. Bekérlik más városok szállodai ártáblázatát, hogy az arad-i árakat ehhez viszonyítsák. Természetesen a luxus-szobák ára nem esik hivatalos Ármegállapítás alá, de azt szigorúan ellenőrzik, hogy a hivatalos előírásoknak megfelelően turisták részére van-e előnyös árú szoba valamennyi szállodában.

ELLENINTÉZKEDES.

Főnök: Maga újabb folyton alszik a hivatali idő alatt!

Alkalmazott: Ne tessék haragudni, de kisbabát kapunk és úgy bög, hogy egész éjjel nem tudunk aludni miatta.

Főnök: Rendben van. Holnaptól kezdve hozza be magával a kisbabát is.

— Az Árvutatói könyvecskék bélyegzése tárgyában hozott központi bélyegbizottsági döntés ellen, amelyet február 16-án hozott a bizottság és a hivatalos lap március 2-án közölt, az Ardeal-banat-i kereskedő egyesületek szövetsége felírt a pénzügyminisztériumhoz, illetve a központi bizottsághoz, ennek a döntésnek revíziója végett. A közzétett határozat szerint a hitelben vásárló vevő könyvecskéje a fizetések bevezetése folytán nyugta jellegét venné fel és minden fizetésnél a szabályszerű nyugtabélyeg volna leróvándó. Ezzel szemben a szövetség felterjesztése arra mutat rá, hogy ezek a könyvecskék lényegben egyszerű másolatok a kereskedő által vezetett bélyeges üzleti könyvnek és így bélyegmentesek, legrosszabb esetben is azonban legfeljebb folyószámlamásolatnak tekinthetők, amelyek tehát a lezárás alkalmával — évenként, vagy fél-évenként — a folyószámlakivonat bélyegével látandók el a bélyegtörvény 4. szakaszának 6. pontja értelmében, vagy esetleg ugyanezen 4. szakasz 19. pontja szerint épűgy, mint a kereskedő naplója, amelynek másolata, a lapenkénti könyvbélyeg alá vonhatók, semmi esetben sem tételenként és rész-összegeként a nyugtabélyeg alá.

**Nagy frikciós présünkön
préseleéseket elvállalunk
Dukász Testvérek
Arad, Strada Gojdu 3.**

Az oradea-i mészárosok azt kéri, hogy tekintsék kereskedőknek őket

Ilyen értelemben jár közben az ottani kereskedelmi kamara a minisztériumnál. — A kamara is kéri, hogy a jövőben az első heti táppénzt a betegsegélyző fizesse.

Megalakult a nyugati iparkamarák szövetsége

Az oradea-i kereskedelmi és iparkamara vezetősége rendkívüli közgyűlést tartott Papoudoff Teodor elnöklésével. A közgyűlést elnöki megnyitó vezette be, amelynek során előterjesztést nyert, hogy a vezetőségnek egy régi óhaját valósítsák meg akkor, amikor

megalakítják a nyugati kereskedelmi és iparkamarák szövetségét.

Ebben az irányban Buzea Ieronim főtitkár folytatott megbeszéléseket a timisoara-i, arad-i és satumare-i kamarák titkáiraival és miután az értekezlet megállapította, hogy a kereskedők és iparosok érdekeinek képviseletében hathatósabban és gyorsabban tudnak eljárni, ha közösen működnek, elhatározták, a nyugati szövetség megalakítását.

Az elnöki előterjesztés után a vezetőség egyöntetűen megszavazta a szövetség megalakítását, amelynek eredménye elé nagy várakozással tekintenek. A vezetőség elfogadta a módosított költségvetés, majd egy indítványt terjesztettek elő, amely általános közérdeket szolgál.

Az indítvány szerint

átirátot intéznek a kamarák országos szövetségéhez, hogy a jövőben a betegsegélyző pénztár fizesse az első heti táppénzt.

Mint ismeretes, jelenleg minden esetben a vál-

lalkozó köteles az első heti táppénzt beteg alkalmazottjának megfizetni. Ez ellen a rendszer ellen több ízben hangzott már el tiltakozás és a vezetőség az országos szövetség útján reméli rendezni ezt a kérdést. Elhatározta a vezetőség azt is, hogy akciót kezdenek abban az irányban, hogy a *patenta fixat* terjeszték ki 300 leig.

A mészárosok kéri, hogy a jövőben kereskedőknek tekintsék őket.

Buzea főtitkár ismertette a mészárosoknak egy beadványát, amelyben azt kéri a kereskedelmi és iparkamarától, hogy járjon el a minisztériumban annak érdekében, hogy a mészárosokat ismerjék el kereskedőknek!

A beadvány megemlíti, hogy a mészárosok a kereskedelmi és iparkamarák útján remélik érdekeik hathatósabb megvédését.

A vezetőség úgy döntött, hogy a kérést az országos szövetség útján terjesztik a minisztérium elé.

Hasonlóképpen indítvány hangzott el, amely azt kéri a vezetőségtől, hogy járjanak el illetékes helyen olyan értelemben, hogy az állami hivataloknál lefizetett összegek után ne vessenek ki bélyegilletéket. Ez a rendszer teremti meg az olyan lehetetlen helyzeteket, hogy például egy 5 leies illeték lefizetéséhez 5 lei bélyegilletéket számítanak fel.

A salonta-i iparosok küldöttségileg kérték a betegsegélyző-bírságok törlését

„Alapítsanak termelői szövetkezeteket az iparosok”, — mondotta Calciu szövetségi elnök.

A salonta-i iparosok küldöttsége kereste fel Calciut, a munkakamarák szövetségének elnökét és memorandumot nyújtottak át, amelyben a betegsegélyző bírságok törlését kérték.

A küldöttség szóoka előadta, hogy a salonta-i iparosság a lehető legrosszabb helyzetben van. A konverzió végzetes csapást mért az iparosokra. Az adóterheket alig bírják és a betegsegélyző illetéket nem tudják fizetni.

Calciu válaszában kijelentette, hogy a kisiparosoknak a betegsegélyzőből való kivonására ígéretet nem tehet; el fog járni azonban a bírságok törlése ügyében és javasolni fogja, hogy a kisiparosokat ala-

csonyabb osztályba sorozzák. Arra kérte a salonta-i iparosokat,

menesszenek hozzá Buourest-i-be egy három tagú küldöttséget. A költségeket a Munkakamarák Uniója fogja viselni.

Végül Calciu elnök azt a tanácsot adta a salonta-i iparosoknak, hogy alakítsanak termelői szövetkezetet, amely majd kölcsönt kaphat a kisiparos hitelintézetétől.

— Hogy megcáfoljam azt a tévhirt — mondta, — hogy kölcsönt nem kaphatnak kisebbségi iparosok, szeretném, ha a kisiparos hitelintézet a legelső kölcsönt éppen a salonta-i iparosoknak adhatná.

Megkönnyítik a nyersanyag behozatalt

Az utóbbi időben külkereskedelmünk irányításánál érdekes elvi változás következett be, amennyiben számos fontos behozatali cikknel megszüntetik a behozatali akadályokat, szabadjá teszik a behozatalt és ennek fokozása érdekében minden lehető elkövetnek. Az elmúlt esztendőben számos árucikket vontak ki a kontingentálás rendszere alól és lehetővé tették szabad behozatalukat és ezzel sikerült is — a szükségletnek megfelelően — növelni az importot. Azonban helytelenül nem engedélyezték az olyanmódon történt behozatalnak kompenzációs uton való fizetését és a később alkalmazott fizetési megoldás sem hozta meg a kellő eredményt úgy, hogy a kereskedelmi és iparügyi minisztériumot, valamint a Banca Nationalat ezidőszertől is élenként foglalkoztatja a nem kontingentált árucikkek fizetésénél legalkalmasabb rendszer bevezetésének kérdése. Ezzel egyidőben a kereskedelmi és iparügyi minisztérium megtette az előkészületeket arra, hogy

újabb árucikkek egész sorát kivonja a kontingentálási rendszer alól.

Ez elsősorban a fémekre és egyéb nyersanyagokra vonatkozik, mert a tekintetben egyre növekedő szükséglet mutatkozik, ugyanakkor amikor a világpiacon kialakult helyzet miatt beszerzésünk szinte napról-napra nehezebbé válik. Hasonló megfontolá-

sok alapján legutóbb Anglia könnyítette meg a fémárak bevitelét. Jólétesült helyről nyert tájékozódás szerint

a fémárak és egyéb nyersanyagok behozatala számára minél szélesebb körű lehetőséget óhajtanak teremteni

annál is inkább, mert most már a Banca Nationala is módjában áll a fizetések zavartalan eszköz-
lése. Cancioav pénzügyminiszter és Mitita Constantinescu bankkormányzó legutóbbi megbeszélése során alaposan megtárgyalták ezt a problémát és megvitatták újabb árucikkeknek a kontingentálás rendszere alól való kivonási lehetőségét.

HÁROMSZAZ MILLIÓVAL TULLEPTÉK AZ EREDETI KONTINGENTÁLÁSI KERETET.

Az első behozatali évnegyedre megállapított német árubehozatali kontingenst a Banca Nationala 300 millió leiben állapította meg. Fővárosi lapok közlése szerint a piac legszükségesebb követelményeinek kielégítésére a kontingentálási hivatal 310 millió leivel tullepte az eredeti leg meghatározott keretet.

Százötven odorheiu-i iparostanonc felszabadításának nehézségei

Odorheiu és a vidékén most kerülne fel szabadulásra azok az iparostanoncok, akik 1934-ben kezdték meg pályájukat és kötötték tanoncszerződést. A braşov-i munkakamara azonban megtagadja a felszabadítást azzal az indoklással, hogy

annak idején nem mutatták be hozzá a tanoncszerződéseket.

A munkatörvény úgy intézkedik, hogy addig, míg a munkakamarák megalakulnak, a tanoncszerződések megkötése és bejegyzése az ipartestületek hatáskörébe tartozik. Igaz, hogy a munkakamarák 1933-ban már megalakultak, de működésükbe nem vonták be a vidéket, így az ipartestületek tovább folytatták működésüket.

Ezért nem történt meg a szerződéseknek a munkakamarához való bemutatása.

Bármint áll is azonban a dolog a hatóságok közötti hatásköri nézeteltérésnek nem adhatják meg az árát a tanoncok, akik ártatlanok az ügyben, s akik a valóságban eleget tettek kötelességüknek és tényleg kitöltötték a tanoncéveket.

A megszerzett tanulmányi időtől és előhaladásától őket megfosztani nem lehet.

A bemutatás elmulasztását egyébként a törvény sem tekinti jogvesztő mulasztásnak.

Szükséges tehát, hogy ebben a szellemben történjen megfelelő intézkedés, hogy az érdekelt tanoncok, akik mintegy százötvenen vannak, felszabadulhassanak. Munkában van megállapítani, hogy

a munkakamara helyi kirendeltségének vezetőségében megvan ehhez a jóindulat

s reméljük, hogy a kamara központi igazgatósága is hozzájárul a méltányosságnak és a jogosságnak megfelelő megoldáshoz.

HIABAVALÓ PROPAGANDA.

Magányos ur ül a vendéglőben és csendesén borogtat. Egyszer csak megáll előtte egy jólöltözött férfi, bemutatkozik és azt mondja:

— Propagandát csinálók az antialkoholizmusnak. Az alkohol öl, butít, nyomorba dönt. Elsatnyítja a szerveket, összezsugorítja a májat, a vesét: megtámadja a gyomrot és lépét; végül pedig jön a delirium tremens és a biztos halál.

Erre a magányos ur előveszi zsebkendőjét, megtörli verejtékező homlokát és sápadtan feleli:

— A kutyafáját, egészen rosszul lettem ettől az előadástól. Pincér! Hamar két deci vörösbort, hogy magamhoz térjek!

Gábor Géza, volt ipartestületi pénztáros lefoglaltatta az oradea-i munkakamara összes házbérfelvételeit

Ismeretes, hogy az új ipartörvény kötelezi az ipartestületi vagyonekat átvevő munkakamarákat, hogy a volt alkalmazottaknak a törvényes határidőre mondjanak fel. Az oradea-i ipartestület volt pénztárosát, Gábor Gézát nem vette fel tisztviselői sorába a munkakamara. Gábor egy évi fizetéséért, valamint az elmaradt szabadságpénzekért pert indított a munkakamara ellen. A pert első fokon meg is nyerte és követelése folytán lefoglaltatta a kamara összes házbérfelvédelmét.

KITUNÓ ÜGYNÖK.

Mandula a rendőrségre megy és egy ismerős detektívnek ezeket mondja:

— Kérem, engem valaki nagyon megkárosított. Egy svindler beutazta a vidéket és az én ügynökömnek adta ki magát. Valósággal besöpörte a pénzeket. Egy hét alatt többet szedett be, mint az én összes ügynököim egy hónap alatt. Önnek öt gyorsan kézre kell keríteni, bármennyibe is kerül.

— Helyes, — szól a detektív — garantálom, hogy az a gazember nyolc napon belül le van csukva.

— Mi az, hogy le van csukva, — rémülődzik Mandula, — én nem lecsukajtni, hanem szerződöttni akarom.

Felfüggesztették a volt oradea-i ipartestületi hátralékos tagdíjak miatt foganatosított végrehajtásokat

Segédotthon épül Oradea-n. — Megszavazták az oradea-i kamara költségvetését.

Az oradea-i munkakamara nagy tanácsa ülést tartott, — amelyen résztvett Calciu szövetségi elnök is, Bretter a szociáldemokrata párt satu-mare-i elnöke, mint volt munkakamarai elnök — a miniszter leírata alapján — szintén megjelent az ülésen. Hentiu Ludovic kijelentette, hogy Bretter egy ízben királyellenes kijelentést tett, amit Muth kormánybiztos is megerősített. — Erre Calciu kijelentette, hogy Bretter nem maradhat a teremben és a nemzeti munkásszindikátushoz tartozó tanácsosok tapsai közben kiutasította a teremből. Ezután megavazták a kamara költségvetését. Moga Matei elnöknek 8 ezer, Chis és Hentiu alelnököknek 5-5 ezer lei havi általányst szavaztak meg.

A kamara költségvetésében az eddigi négy ügyvéd helyett mindössze egy ügyvéd, dr. Peca Nicolae fizetését vették fel. A másik három ügyvéd: dr. Lascu Octavian, dr. Dancea Nicolae és Stamato-pol Alfonz fizetésére nem irányoztak elő semmit, ami azt jelenti, hogy leépítették őket.

Dr. Peca Nicolae az egyetlen megmaradt ügyvéd is felelősséget a költségvetés ellen és nagyobb, állami ügyvédnek kijáró fizetést kért. A felelősséget azonban elutasították.

100 ezer leit vettek fel a tanácsosok és tisztviselők napidijára. 100 ezer lei van felvéve egy segédotthon építésére is.

Az iparos-szekció költségvetésébe felvették Gábor Géza végkielégítésének az összegét is.

120 ezer leit vettek fel a munkakamara és a munkabírószék bérösszegére. Véglegesen elhatározták ugyanis, hogy a kamara épületében levő garnizálót megszüntetik és ennek helyén rendezik be a munkabírószéket. A Kamara azonban bért fog fizetni az iparos-szekciónak.

Nagyobb vita a hátralékos ipartestületi tagdíjak kérdésében volt. A költségvetésben ugyanis 760 ezer leit vettek fel a hátralékos ipartestületi tagdíjak behajtására. — (Ezek végrehajtását tudvalevőleg a pénzügyigazgatóság már meg is kezdte.)

Az iparos tanácsosok egyöntetűen tiltakoztak a végrehajtások ellen.

Felszólalt Calciu elnök is ehhez a kérdéshez és kijelentette, hogy ő sem tartja célirányosnak a régi ipartestületi járulékok behajtását. Azt javasolta, hogy

az iparos-szekció küldjön ki egy bizottságot, amely minden egyes hátralékos iparos teherbíró-képességét bírálja felül és csak azoknál hajtsák be a hátralékot, akik azt ki tudják fizetni.

Ezt a javaslatot elfogadták. Katz Hermann és Motiu Gheorghe javaslatára az összes végrehajtásokat felfüggesztik. Balogh Joan, az iparos-szekció alelnöke ezt mondta:

— Inkább adjunk el egy házat, semhogy végrehajtsuk az iparosokat.

Nagyobb vita volt az elnök havi 2 ezer leies reprezentációs költsége körül, — amit Chis Petru és a munkások elleneztek. Moga emiatt kijelentette, hogy hajlandó lemondani.

Moga fel is fűggesztette az ülést és az elnök-
lést Kesztenbaum Márkusnak adta át. Chis Péter és munkatársai viszont továbbra is ellenezték a 2

ezer leies reprezentációs költség megadását.

— Moga elnök ur havi 8 ezer leit kap a Kamarától, 6 ezer leit pedig a bucuresti-i Munkakamarai Uniótól. Nem adhatunk még kétezer leit.

Moga arra hivatkozott, hogy a kétezer lei reprezentációs kiadásokra kell. A többi tanácsosok is az összeg megadása mellett voltak, csak a satu-mare-i és zalaui-ak azt kérték, hogy az ottani fiókelnöknek is adjanak tiszteletdíjat. Végül elhatározták, — hogy ha megfelelő költségvetési alapot találnak, megadják a 2000 leit. Erre Moga is visszavonta lemondását.

Clonda munkügyi felügyelő bejelentette, hogy a kamarát törvényes célkitűzéseiben hajlandó támogatni. Több javaslatra elhatározták, hogy a kamara kérti fogja az oradea-i munkügyi alinspektorátus inspektorátussá való fejlesztését.

MOGA MATEI ELNÖK NYILATKOZATA

Moga Matei elnök egyébként az ügyben a következőket mondotta:

— Nem szeretném, ha a közvéleményben félreértések támadnának és valaki azt hinné, hogy én azért akartam lemondani, mert nem szavaztak még számomra havi két ezer leit. Legelsősorban is kijelentem, hogy

eddig semmiféle tiszteletdíjat a Kamarától fel nem vettem. Ellenkezőleg saját vagyonomból eddig 80 ezer leit költöttem a kamarai elnökségre.

— Én iparos vagyok, aki jómenetelű műhellyel rendelkezem. A kamarai elnöki pozíció megköveteli, hogy reggeltől estig hivatalban üljek. Végre akarom hajtani nagyszabású programomat, amit a vasárnapi közgyűlés elé is terjesztettem. Nyilvánvaló tehát, hogy emiatt saját üzletemet és műhelyemet el kell hanyagolnom. Senki sem követelheti tőlem, hogy a kamarai elnökség vagyoni kárt jelentsen számomra. Ezért kértük mi és alelnök társaim, hogy a Kamaránál eltöltött idővesztésünket térítsék meg. Kérésünk a legszerűsebb volt. A többi kamaránál 15-20 ezer leies tiszteletdíjat kapnak az elnökök. Számomra havi 8 ezer, az alelnökök számára havi 5 ezer leit szavazott meg a közgyűlés, azonban

ezt az összeget is csak a minisztertanács jóváhagyása után kaphatjuk meg. Addig egy banit sem veszünk fel.

— A javaslatok során Motiu ur, az iparos-szekció elnöke az indítványozta, hogy külön havi 2 ezer leies reprezentációs költséget szavazzanak meg számomra. Ez az összeg azután csakugyan nem az én jövedelmemet szolgálná, hanem egy alap lenne, a melyből rendkívüli esetekben segélyeket, tiszteletjegy-megváltásokat stb. fedezhetnénk. Vannak elkerülhetetlen kiadások, amelyek az elnöki pozícióval járnak; ezeket nem fedezhetem magánjövedelemből. Ezt mindenki megértheti, ezért érintett engem váratlan-kellemetlenül, hogy munkás-tanácsos társaim Motiu javaslatára ellen szölkáltak fel. Bizalmi kérdéssé tettem az ügyet, de az összes tanácsosok kijelentették, hogy bizalmatlanságról szó sem lehet. Működésem nyitott könyvként áll az összes iparosok és munkások előtt és csak addig maradok helyemen, míg maradéktalanul magam mögött tudom az iparos- és munkástársadalom támogatását.

A MUTEREMBEN.

— Kérem, művész ur, azért jöttem, hogy lefesse az uramat.

— Bocsnat asszonyom önt rosszul informálták. Én ugyanis kimondottan állatfestő vagyok.

— Annál jobb!

Megnyilt I. MOTIU

női és férfi textil áruháza. Szövet, selyem, vászon és mosó-árak. Szencziócs olcsó árak. Arad, Piaţa A. Iancu és Motianu u. sarok. Consum-Inlesnirea-tag.

MAI TÖRTÉNET.

Egyik divatos és drága étterembe kora este beállt egy ur és száz leit nyom a főpincér kezébe.

— Köszönöm, méltóságos uram — mondja a főpincér. — Ön bizonyára asztalt akar foglalni ma este.

— Ellenkezőleg — feleli az ur. — Később be fogok jönni két hölgygel és ön lesz szives sajnálattal kijelenteni, hogy minden asztal foglalt.

ELSZANT EMBER

— Akar a feleségem lenni?

— Már megmondtam magának a múlt héten, hogy nem!

— Bocsnat, maga volt az!

Jogesetek a kisipar köréből

Szolgálati szerződésnek számít, ha a munkaadó rokonát alkalmazza, de a jövőben ellenszolgáltatást helyez számára költésbe?

A munkaadó egyik rokonát alkalmazta a gazdaságában és vagyona körüli munkák elvégzésére, ennek ellenében ellátást adott neki és költésbe helyezte, hogy annakidején férjhez adja és vagyont is reá hagyja. A felek között később ellentét támadt, mire a munkaadó rokonát elbocsátotta. Az alkalmazott pert indított azon az alapon, hogy munkájáért ellenszolgáltatás jár, miután azok a feltételek, amelyek mellett a munkát végezte, nem következhetnek be. A törvényszék meg is ítélte kártérítést az elvégzett munkáért. A tábla a végzett munkálatokat átértékelte és az ellenszolgáltatás értékét csökkentette.

A munkaadó ekkor felülvizsgálattal állt a Legfelsőbb Semmitűszékhez azzal érvelve, hogy közeli rokonok közötti munka megállapodások az adott körülmények figyelembevételével nem tekinthetők szolgálati szerződésnek. A Legfelsőbb Semmitűszék határozatban elutasította a felülvizsgálati kérelmet azzal az indoklással, hogy igaz ugyan, hogy a jogszabály szerint a rokonok közötti munkák elvégzéséért nem jár általában ellenszolgáltatás, de csak akkor, ha a felek megállapodásából kitűnik, hogy a munkát végző, mint rokon nyert alkalmazást ellenszolgáltatás nélkül. Miután ebben az esetben ellenszolgáltatást ígértek, amelynek teljesítését az adott körülmények között nem lehetett megvalósítani, az alkalmazott elbocsátása következtében — ilyen körülmények között nem állítható, hogy ingyen munkáról volt szó. Jelen esetben ígért tőrtént a végzett munka megfizetésére, az alsóbbfokú bíróságok tehát helyesen kötelezték az alperest a fizetésre.

Az első hét napra járó betegség utáni fizetést az a munkaadó fizeti, akinél a birtosított megbetegedett.

A perben szereplő munkás 1934 november 18-ig a tãrgu-mureş-i Molnár és Co. cégnél volt alkalmazásban, ekkor a Rata és Attil. céghez lépett be. A belépés utáni napon azonban már nem jött be az üzembe, mert nem jól érezte magát, két nap múlva jelentkezett a betegséggel járó pénzár orvosánál, aki megállapította, hogy beteg és munkaképtelen. Az orvos azt is konstataálta, hogy a munkás oly betegséget kapott, amelynek fertőzése kezdete legálabb hét nyolc nappal előbb van, mint a betegség kitörése, illetve a betegség már a fertőzés keletkezésével kezdetét veszi.

Ezen az alapon az ítélkező bizottság megállapította, hogy a törvény 10. szakasza, második bekezdése értelmében az a munkaadó köteles az első hét napot a beteg munkásnak megfizetni, akinél beteg lett és nem pedig, akinél utólagos alkalmazásban volt. Tekintettel arra, hogy az orvosi jelentés szerint a betegség már meg volt akkor, amikor a munkás a régi munkaadótól kilépett, tehát nem állítható, hogy a betegség az utolsó munkaadó szolgálatában keletkezett. Ezen az alapon az a munkaadó köteles a hét napot megfizetni, akinél a megbetegedés tényleg megtörtént, ebben az esetben a Molnár és Co. cég.

Közl.: dr. Kócs Sándor, ügyvéd, Arad.

EZ IS ÜZLET.

A minap egy ur megcsusszott az udon egy narancshéjra és a lábát törte. Miután ép közelben volt egy szanatórium, a járókelő azonnal odavitték, ahol rögtön orvosi kezelést kapott.

As orvosok alig végeztek vele, toprongyos emberke állított be a szanatóriumba.

— Mi tetszik? — kérdezték tőle.

— Bocsanat, ide hostak egy töröttlábu férfit?

— Igen, Elcsusszott egy narancshéjra és eltört a lábát.

— Ugy? Akkor kérem a provisiót.

— Micsoda provisiót?

— Tetszik tudni, én dobtam el a narancshéjat.

Küldöttségileg kereste fel az oradea-i Építőiparosok Szövetsége vezetésége a munkakamara elnökét

Ujból megkezdtek a régi ipartestületi tagdíj hátralékok szigorú behajtását.

Az oradea-i Építőiparosok Szövetsége új vezetésének képviselőiben Virányi Béla ügyvezető elnök és Singer Endre társelnök, dr. Koller László titkár kíséretében, felkeresték Moga Matei munkakamarai elnököt és kérték, hogy támogassa a Szövetséget. Moga elnök válaszában kifejtette, hogy 8

maga is iparos és egyetlen célja mindig az volt, hogy az iparosok érdekeit mozgassa elő.

Singer Endre társelnök megemlítette, hogy az iparosok körében rossz hatást váltott ki az a tény,

hogy újból megkezdtek a régi ipartestületi hátralékok behajtását.

Moga elnök erre a következőket válaszolta:

— Mi, amikor az ipartestületet átvettük, a 700 ezer lejes tagdíjhátralékot aktív gyanánt vettük át. Az ipartestületre rengeteg adósság nehezedik, amelyet fizetni kell. Az aktív gyanánt átvett hátralékok behajtásáról csak akkor tekinthetünk el, ha a minisztérium az első átvételi jegyzőkönyvet megsemmisítene és új átvételre utasítana bennünket, amelyben nem szerepelnének aktív gyanánt a hátralékok. Egyébként ez ügyben rövidesen összehívom az iparosok nagygyűlését.

Senkitől sem lehet megvonni a kenyérkereseti lehetőséget!

— Jelentette ki Oradea-n Ilie Calciu, a munkakamarák szövetségének elnöke. — Gyűlés az oradea-i munkakamara nagytermében.

Vasárnap délelőtti 11 órakor az oradea-i munkakamara nagytermében tartotta meg nagy érdeklődéssel várt előadását Ilie Calciu, a munkakamarák egyesületének országos elnöke. A kamara nagyterme zsúfolásig megtelt, mindenki hallani akarta az iparosok, munkások sereglőinek orvoslási lehetőségeit, amelyet az előadás tárgyaként hirdettek meg.

Az előadást néhány szóval Matei Moga a helybeli kamara elnöke nyitotta meg, majd Ilie Calciu egyesületi elnök beszéde következett.

Ilie Calciu a nemzeti munka védelméről szóló törvénytervezet módosításáról a következőket mondta:

— Ebben az országban minden állampolgárt egyforma és azonos jogok illetnek meg, legyen az többségi vagy kisebbségi, román, magyar, zsidó, vagy török! — ha ebben az országban él, dolgozik és fizet adót.

— Ki vonhatná kétségbe, — hogy a kisebbségi polgár, aki éppen olyan mértékben tesz eleget összes állampolgári kötelezettségeinek, mint a többségi polgár, nem éppen olyan szabadon és korlátozások nélkül dolgozhat, mint bárki más?

Nos, a Munkakamarák programja többek között az is, hogy az ilyen felmerülő ellentéteket elsimítsa és kiküszöbölje! Igazán mindent el fogunk követni, hogy érvényt szerezünk annak a tételnek, hogy

ebben az országban minden állampolgár egyformán dolgozhat és nem lehet és nem szabad közöttük különbséget tenni.

Ilie Calciu beszédének során leszögezte, hogy a nemzeti munka védelméről készült javaslat nemcsak alkotmányellenes, hanem embertelen is!

A kisebbségek is olyan produktív és alkotó elemei az országnak, mint a többségi iparosok, munkások és tisztviselők, ők is ennek az országnak a fejlődését segítik elő, nem lehet tehát semmilyen törvénnyel megakadályozni azt, hogy dolgozhassanak. Senkitől sem lehet elvenni a kenyérkereseti lehetőséget! — mondotta hatalmas tetszésnyilvánítás közben Ilie Calciu — s mi mindent el fogunk követni, hogy ez az elv érvényesülhessen ebben az országban, ahol mindenki dolgozni akar!

Ilie Calciu, — akinek beszéde frappáns hatással volt a hallgatókra, akik percnként tapsban törtek ki, hogy igazolják a felszólalót, ezután felteszi a kérdést:

— Mit akarnak tulajdonképpen ezzel az új törvényjavaslattal?!

Vegyük tudomásul a törvényjavaslat pártfogói, hogy azok az iparosok, munkások és tisztviselők, akik ellen ez a javaslat szól, akiknek az életére és egzisztenciájára tör,

velünk együtt akarnak dolgozni az ország jövőjéért!

Vagy lehet azt bűnnek minősíteni, hogy ebben az országban született, dolgozik a hal meg, tehát nem lehet más mértékkel mérni őket, mint a többségi polgárt! Hagyják őket továbbra is dolgozni, úgy, mint a multban, hogy munkájuk gyümölcsét élvezhessék és élvezhessük mi is!

— Mert igazán, én azt vallom és állítom, hogy ezek a kisebbségi állampolgárok, akik most rettenő igazságtalanságban élnek a legújabbban elkészült törvényjavaslat nyilvánosságra hozatala óta,

lejárás állampolgárai az Államnak!

Percehig tartó taps és éljenzés szakítja félbe a szónokot, aki ez után az iparosok, munkások és tisztviselők sereglőit tárta fel és azokat a lépéseket, amelyeket ezeknek orvoslására folytatnak.

MIERT OSZLATTAK FEL AZ IPARTESTÜLETEKET?

Ilie Calciu a továbbiakban ismertette az ipartestületek feloszlásáról szóló törvényt és megállapította ennek során, hogy az ipartestületeket, nem ellenőrizte az állam, azok félig-meddig magánintézmények voltak és mint ilyenek nem védhetők meg kellő módon tagjaik érdekeit.

A munkakamarák azonban az összes dolgozó néprétegek panaszait meghallgatja és minden tőle telhetőt elkövet, hogy azokat eliminálja.

Ismertette továbbá az iparos, munkás és tisztviselő osztály elhivatottságát és kötelezettségeit, részletes tájékoztatóval szolgált az ipartörvényeket illetően és a munkakamarák tulajdonképpeni hivatását választa fel. Délben 1 óra után ért véget az előadás, amely után a zsúfolt terem közönsége percekig ünnepelte a szónokot.

Szalagfűrészek eladók

egy Kirchner gyártmányu, 105 cm. kerékátmérővel, rönkvágásra is alkalmas és egy kisebb belföldi gyártmányu, olcsó áron megkapható.

Érdeklődni:

REINHART FÜLÖP bútorgyár

ARAD, Str. Horia 2. szám.

Milyen okiratok szükségesek a tanoncszerződés megkötéséhez?

A tanoncszerződés új szabályozása az új ipartörvényben.

Írta: dr. KELE SANDOR ügyvéd, Arad.

Az ipar fejlődése nemcsak attól függ, hogy milyen a technikai fejlődés, hanem attól is, hogy miként készíti elő a jövő iparosát azon iparra, amelyet a tanonc élethivatásul választott. Míg a gyáriparnál a gép ismerete szükséges ahhoz, hogy az ipari mű előállhasson, addig a kézműiparnál az egyén, aki a termelő munkát végzi, szükséges, hogy kellő szakszerű előképzettséggel bírjon. Ez a szempont vezette törvényhozásunkat akkor, mikor a kézműiparról szóló új törvény rendelkezéseiben részletesen foglalkozik a tanoncok kiképzésével.

Azon cél elérése végett, hogy a kézműiparos minél jobb iparossá váljon,

a törvény nem bízza a pályaválasztást csak a tanonc akaratára, hanem a tudomány fejlődése alapján ezen akaratba beleszól.

Ezt a célt szolgálja a törvény első részének első fejezete is, amely a szakmabeli tájékozódás címet viseli. Ezen szakaszok rendelkezése szerint a tanoncoknak ipari vagy kereskedelmi munkákra való kiválasztását a tanoncok lelki és szellemi képességeinek megfelelően egy pszichotechnikai vizsgálat előzi meg.

Igaz ugyan, hogy jelenleg még csak két ilyen intézet működik: București-ben és Cluj-on, de fokozatosan felállítanak ilyen intézeteket Iasi-ban, Cernăuți-ban és Timișoara-n, de addig is orvosi vizsgálat a szerződés megkötése előtt kötelező.

A tanoncszerződések szabályozása a munkügyi törvényben 1929-ben már megtörtént a modern elvek figyelembevételével, azonban az új törvény ezen rendelkezéseket hatályon kívül helyezte és a tanoncok jogi helyzetét az új ipartörvényben újra szabályozta.

Ha tehát egy munkaadó szerződést köt tanonccal, illetve a tanonc törvényes képviselőjével, tudnia kell, hogy milyen okmány alapján kötheti meg azt az új törvény rendelkezése szerint.

Ki tarthat tanoncot?

Elsősorban tehát a munkaadónak arról kell meggyőződést szereznie, hogy tarthat-e tanoncot.

1. Tanoncot csak az szerződethet, aki kézműiparos mesterképzettséggel bír, ha pedig ipara a kézműipar körét meghaladja, vagyis több mint 10 munkást alkalmaz, vagy 20-nál nagyobb létszámú gépet használ, ha mesterművezetője van, ha maga nem szakiparos.

A tanoncszerződést csak azon szakmára kötheti meg, amelyre képzettsége van, tehát iparigazolványa szól.

2. Fedhetetlen előélettel kell bírjon a mester.

3. Igazolni kell, hogy nem áll gyámság alatt.

4. A mesternek legalább 25 éves életkort be kell töltenie.

A törvény értelmében amennyiben a munkakamaránál a szerződést a mester benyújtja, mindazon feltételeket hiteles okiratokkal igazolni kell.

Hogyan igazolja a kézműiparos, hogy a törvényes feltételeknek eleget tett és hogyan szerzi meg ezen bizonyítványokat?

1. A kézműiparos mesteri minőségét és az illető szakiparra vonatkozó képzettségét a mesterkényvvél, illetve az iparigazolvánnyal igazolja. A szerződéshez tehát kiveszi az iparigazolványának hiteles másolatát, illetve ha iparigazolványa hirtokában van, azt közjegyzőnél lemásoltatja.

2. Születési bizonyítványát a születési lakhelye szerint illetékes anyakönyvi hivatalnál szerzi be.

3. Az állampolgársági bizonyítványát csatolja hiteles másolatban.

Ha ez nincs igazolja ezt illetékesi bizonyítvánnyal vagy azon kérvény asdmával amelyet beadott az állampolgárságának elnyerése végett.

4. Az erkölcsi bizonyítványt a lakhelye szerint illetékes törvényszék ügyészi hivatalánál kell megszereznie. Ide kérvény adandó be, amelyre 8 lei okmány és 1 lei repülőbélyeg ragasztandó. A nyomtatványt az illetékes ügyészi hivatalban megkaphatja és arra a kiállításakor 14 lei okmány, 2 lei repülőbélyeg és 2 lei igazságügyi bélyeg ragasztandó.

5. Azt pedig, hogy nincs gyámság alatt, úgy igazolja, hogy a lakhelye szerint illetékes törvényszék orvoséki hivatalához bead egy 2 lei okmányt.

1 lei repülőbélyeggel ellátott kérvényt és személyi adatainak felsorolásával kéri egy ily tartalmu bizonyítvány kiállítását. Magára a bizonyítványra 14 lei okmány, 2 lei repülő és 2 lei igazságügyi bélyeget ragaszt fel.

Ha ezen adatok együtt vannak, a maga részéről igazolta, hogy a szerződést a törvény feltételei szerint megkötheti.

Milyen okmányok szükségesek a tanoncnak.

A tanoncnak a szerződés csak akkor köthető meg, ha ez is csatolja a következő okmányokat:

a) Születési bizonyítványát, amelyet a születési helye szerinti anyakönyvi hivatal állít ki.

b) Állampolgársági bizonyítványát, vagy az ezt pótló illetékesi bizonyítványát, ha állampolgársága nem volna.

c) Iskolai bizonyítványát, amely szerint legalább 6 elemi végzettség vagy e helyett az iparfelügyelőség igazolványát, hogy az a szerződés megkötését megengedi kevesebb iskolai képzettséggel is.

d) Orvosi bizonyítványt hatósági orvostól, hogy a szakmára alkalmas és egészséges.

e) Végül 30 leles nyugtát a kerületi betegsegélyzőpénztártól.

Ha a gyám köti meg a szerződést, úgy annak igazolnia kell, hogy jogosult a kiskorú helyében eljárni.

Ezek alapján a munkügyi minisztérium által előírt formula alapján a szerződő felek a szerződést kiállítják és azt beterjesztik az illetékes munkakamara ipari csoportjához beiktatás végett. A szerződés formulát a munkakamaráknál kaphatják meg az érdekeltek.

A munkakamara kézművescsoportja az íratok átvizsgálása után a szerződést beiktatja és az így beiktatott szerződés napjával a szerződés jogervénybe lép.

Kétféle kenyérbélyeg kerül a timișoara-i kenyérre

A közigazgatási törvény feljogosítja a városokat, hogy jóvedelmük emelésére külön kenyérrilletéket szedjenek. Timișoara város ezt a kenyérrilletéket jelenleg általánosságban alakjában szedi a pékektől. Valószínű azonban, hogy ezen a rendszeren április elsejétől, vagyis az új költségvetési évtől kezdődőleg változtatnak.

Felmerült a terv, hogy a város a kenyérrilletéket a forgalomba hozott kenyér mennyisége után szedje be és pedig olyképen, hogy

külön városi kenyérbélyeget bocsát ki, amelyet a pékeknek a kenyerekre kell ragasztani.

Amennyiben ez a terv valóra válik, úgy a timișoara-i kenyéren két kenyérbélyeg lesz és pedig egy állami és egy városi. A pékák ipartársulata el-

ne van az új kenyérbélyeg bevezetésének. Rámutatnak arra, hogy egyes városok egyáltalában nem élnek a külön városi kenyérrilletékek szedésének jogával. De amennyiben a város erről a jóvedelemről nem akar és nem tud lemondani, úgy a pékek azt javasolják, hogy ezt a külön illetéket ne a kenyérre, hanem a malmoknál kikerülő lisztre vessék ki, ami sokkal igazságosabb.

NEM VOLT KIKÖTVE.

— Mondja, flam, miért kér maga esor lei bért, amikor az előző helyén csak nyolcszázat kapott?

— Mert ott nem lett kikötve, hogy szeretni kell a gyerekeket.

IPAROSOK!

A telefon használata
fellendíti
az ipari üzemet.

Aki 1937 március 31-ig legalább egy hónapra előfizet annak

ingyen szereljük fel
készülékét

Az oradea-i törvényszéktől kéri a diosigh-i Iparos- otthon jogi személyiségének elismerését

Az oradea-i törvényszék első tagozata tárgyalta a diosighi iparosotthon jogi személyiségének elismerése iránt benyújtott kérését. Mint ismeretes, az új szakmai képesítésről szóló törvény 1936. április 30-tól kezdve feloszlatta az összes iparostületeket és azoknak hatáskörét és illetékességét a megyei székhelyen létesített munkakamarákra ruházta át. A törvénynek ez az intézkedése természetesen igen megnehezítette a vidéki iparosság helyzetét, mivel a legcsekélyebb ügyek elintézésére is a megyeszékhelyre kell utazni.

A diosigh-i iparosság dr. Szűcs Ferenc diosighi ügyvédet bízta meg, hogy a feloszlott Iparostület helyett megalakult Iparosotthon jogi személyiségét megszerezze.

Dr. Szűcs Ferenc a törvényszék előtt megtartott tárgyaláson kiemelte az Iparosotthon jogi személyiségének fontosságát, hangsúlyozván, hogy a belügyminisztérium nem kedvező átirata elkészve érkezett és éppen ezért a bíróságtól kéri a jogi személyiség elismerését.

A törvényszék március 20-án hirdeti ki határozatát.

ISKOLÁBAN.

A tanító az igeragozást magyarázza.

— En mosakszom, te mosakszol, ő mosakszik...
Pistike, mondd meg nekem, milyen idő ez?
— Vasárnap!

Iparosok, kereskedők és munkások figyelmébe!

Hézagpótló mű hagyta el a napokban a sajtót: „Útmutató iparosok és munkások számára” a román és magyar nyelvű könyv címe. A könyv magába foglalja az összes tudnivalókat a tanoncok szerződésére, felszabadítására, munkakönyv, mesterkönyv elnyerésére, iparigazolvány megszerzésére, megszüntetésére, stb. vonatkozólag, az összes iratok és kérvények pontos megformálásával. Valóságos kis katekizmus lesz ez a könyv az új ipartörvény és rendeletei tömkelegében tájékozatlanul álló iparos és munkástársadalom, valamint a kereskedők részére. A könyv második részében a segéd- és mestervizsgák anyagát tartalmazza: általános kérdés és feleleteken kívül a legfőbb szakmákban a nyersanyagok, szerszámok és szakkifejezések pontos román és magyar szövegét.

Az „Útmutató” szerzői Givulescu Virgil, az oradea-i munkakamara főtitkára és Pásztor Miklós oradea-i lapszerkesztő. A könyv kapható lesz az összes oradea-i és banat-i munkakamaráknál és kamarai fiókoknál, valamint a nagyobb könyvkereskedésekben, vagy pedig megrendelhető a pénz (bélyegeken) beküldése ellenében a szerzőktől (Oradea, Camera de Munca). Az első kiadás erősen fogytán van és ezért ajánlatos a hézagpótló és mindenki számára nélkülözhetetlen könyvet beszerezni. A könyv ára 30 lei.

KÉT PERC NEM A VILAG.

Pöcög a haját tépve és hangosan jajongva szaladgál a vasúti perronon le-fel. Arra jön Döcög, aki megkérdi:

— Mi bajod van?
— Lekéstem a vonatot két perccel.
— Hallatlan. És te úgy jajgatsz, mintha legalább tíz perccel késtél volna-le.

A kiviteli szerződés felülbélyegzése.

A külkereskedelmi hivatal mellett működő „árbizottság” utasította az összes vámhivatalokat és ármegállapító bizottságokat, hogy a kiviteli szerződéseket csak abban az esetben vegyék figyelembe, ha ezeket 1.4 százalékos „proporcionális bélyeggel” és 1 ezrelék reptől bélyeggel látták el és ennek következményeképpen a kikötőkben több hajó elindulását elhalasztották. A körrendeletből nem tűnik ki, hogy vonatkozik-e a gabonaszállítmányokra is. A constanta-i kikötő kivételével a vámhatóságok arra való hivatkozással, hogy a rendelkezés „minden kivitelre” vonatkozik, a gabonaelexporttal kapcsolatosan is alkalmazzák a kapott utasítást, bár a gabonakereskedési törvény minden vonatkozásban mentesíti a gabonakereskedőket az összes illetéktől.

Élénkülő forgalom az épületfapiacra

A detailkereskedelem értesülésünk szerint teljesen felkészülve várja a tavaszi forgalom megindulását, ami azonban az állandó esőzések miatt nem kezdődhetett meg. A vidéki kisbirtokos rendszerint a tél megszűnése és a tavaszi mezei munkálatok megkezdése közötti időt használja fel a szükséges javítások elvégzésére, ez azonban a kedvezőtlen időjárás miatt ezideig nem következhetett be. Vidéken azonban megkezdődött az építkezések lekötése vagy legalább is az érdeklődés. Ebből következően,

a legtöbb vidéken élénk tavaszi üzletmenetre van kilátás.

Annak ellenére, hogy a kínálat tartózkodó, a detailkereskedelem ellátta magát a szükséges áruanyaggal, hogy a tavaszi hónapokban a kereslet fennakadás nélkül kielégíthesse, az előjelekből ítélve azonban

a tengerentúli exportforgalom megkezdésével bizonyos fokú áruhiánnyal kell számolni.

de feltétlenül kombinációba kell venni azt a lehetőséget, hogy a kereslet nem lehet majd minden mértékben és minőségben kielégíteni.

A faragottfa árak állandóan szilárdulnak, a behozatal a termelőhelyekről az esőzések miatt nagyrészt járhatatlan erdei utak miatt csekély és a nagykereskedelem inkább a magyarországi kivitt szorgalmazná, mert itt jóval magasabb árakat tudna elérni. A magyarországi kivitel csekély és inkább csak a régebbi hátralékok leszállítása történik. Árúkinálat Magyarország részére alig van.

A tűzifapiac tevékenysége mindössze a napi forgalom pótlására szorítkozik. A piacon

érezhető a díjszabás előtt szokásos bizonytalanság

és mivel az áralakulás teljesen bizonytalan, minden vonalon tartózkodás mutatkozik. A termelés most már befejezéshez közeledik és megállapítható, hogy idén kevesebb volt a tűzifa-termelés, mint az elmúlt évben.

Az 1937-es téli idényben jelentősen kisebb

mennyiségű tűzifa áll majd rendelkezésre.

Szakmai körök véleménye szerint az önálló erdőpénztár (CAPS) termelése mintegy 20 százalékkal maradt a tavaly elért mennyiség mögött. Tűzifában a magyarországi kivitel jelentéktelen.

A belföldi lombfaanyagszükséglet csupán árnyalatnyilag növekedett. A három év óta tartó építkezési tevékenység amerikai méreteket öltött, megnövelte a butorszükségletet is. A belföldi lombfaanyag szükséglet azért növekszik csupán árnyalatokkal, mivel a bútortermelés most már nagyrészt áttért a panel és enyvezetlemez fogyasztásra. A vagon- és gépgyárak szükséglete szintén csak a normális kerek között mozog.

Exportra az összes lombfaanyagokban élénk kereslet mutatkozik

és a gömbfaárak az utóbbi két hétben 10—15 százalékkal felszöktek. Tölgydongában a keresletet ki sem lehet elégíteni. Igen élénk a kereslet tölgyfrizben, valamint gyufagyártás céljaira alkalmas nyár- és hársrönkben.

Magyar részről közölt hivatalos kimutatás szerint az elmúlt évben Magyarországra irányuló fahivitelünk — a két előző év adataival összehasonlítva vagontelekben — a következőképpen alakult:

	1936	1935	1934
Fenyőfűrészáru	11.267	9.234	8.975
Faragottfa	4.312	3.269	3.409
Fenyőgömbfa	1.345	890	1.672
Fenyőbányafa	1.677	1.069	778
Hegyezett karó	7	—	—
Keményfaanyag	910	617	462
Lombgömbfa	1.697	1.015	748
Vasuti talpfa	1.697	—	—
Kádárfa	41	16	—
Szitakéreg	14	7	—
Bognárfa	26	55	25
Tűzifa	13.184	12.570	13.356
Faszén	1.300	1.520	1.868

Ugrásszerűen emelkednek a fémárak

A nemzetközi fegyverkezelések következtében a belföldi ipar nem jut külföldi nyersanyaghoz.

A fémárak azóta, hogy a német fegyverkezés mind hatalmasabb lendületet vett, szilárdan tartották ugyan magukat, de senkisémet számított arra a szokatlan árdragulásra, amely az utóbbi öt hónap alatt a nemzetközi fémpiacot jellemzi, s amelynek kihatásait ma már saját bőrünkön is tapasztaljuk.

A nagyhatalmak hadiipara magához ragad minden felvásárolható mennyiséget, amely vasban, acélban, ólomban, cinkben, alumíniumban, rézben és ónban a piacra kerül. Ez a kereslet olyan arányokat öltött az utóbbi időben, hogy kínálatról beszélni sem lehet. Így például az angol hadfelszerelési gyárak hosszú időre szóló szerződéseket kötöttek a svédországi, luxemburgi és orosz vasbányákkal, melyek teljes termelését két évre lekötötték a maguk számára. Ezek az országok más államok részére tehát két esztendőn keresztül szállításokat nem eszközölhetnek.

A fegyverkezési versenyben azonban Németország, Franciaország és Csehszlovákia sem marad el a brittől. Ezeknek az országoknak szintén nyersanyagokra van szükségük és megindult a nagyversenyfutás azoknak a nyersanyagszállító államoknak a termékeiért, amelyek még eddig nem kötötték le magukat. Nyilvánvaló, hogy a folyton növekvő kereslet, a kínálat állandó csökkenésével párosulva, oly áremelkedést idézett már elő, amely nemcsak a fémfeldolgozó iparvállalatok produktumait drágítja meg, hanem a nyersanyaghiány miatt az üzemek fennmaradását is hovatovább veszélyezteti.

A nemzetközi fémpiacra megindult hossz egyre tart. A londoni Metal Exchange piacán naponta 25—30 ezer tonna áru cserél gazdát, ami pénzben kifejezve mintegy 2 millió font napi forgalmat jelent. A réz, amelynek ára az elmúlt év elején 35.10 font volt tonnánként, e hét elején pedig 72 fontra ugrott fel. Volt eset, hogy a rézárak egy nap alatt egy fonttal drágultak.

A cinket a Metal Exchange 1936. február 25-én még 16.12 fonttal jegyezte. Ez az ár 1937. február 27-én 29.5 fontra, március 10-én pedig 34.76 font-ra emelkedett.

Hasonló a helyzet az ólommal is, amelynek ára ugyanezen idő alatt 16 egyenlő fontról 31 és fél fontra, illetve 34.16 fontra emelkedett.

A horgany ára normális viszonyok között 212 font volt, amely ez év február 27-én már 247 fontra ugrott fel, míg a hét elején 269 fontnál kötött ki. Ujabb jelentések szerint az utóbbi napokban újabb drágulás következett be és ma a horgany ára a londoni piacon 301 font. Az angol fegyverkezések bejelentése óta

a horgany ára harminc százalékos emelkedést ért el.

Az áremelkedéssel együtt jár az áruhiány. Ezt a hiányt mindjobban kénytelen megsynyleni a belföldi ipar is, amely mind nehezebben tud nyersanyaghoz jutni.

Az utóbbi években a belföldi nehézipar Angliából, Franciaországból és Németországból, kisebb mértékben pedig Magyarországból szerezte be a nyersvasat és félgymányokat. Nemrégiben azonban a francia vasbányák trösztje értesítette romániai vevőit, hogy nincs módjában újabb rendeléseket elfogadni. Ugyanez a válasz érkezett Angliából is.

A hazai importőrök akkor a nagy német cégekhez fordultak vételi ajánlataikkal vas- és acélszükségletük fedezésére. Ez a kísérlet is hiábavalónak mutatkozott, mivel a német bányák és hamorok nyersvasat, acélt és rezet annál kevésbé szállíthatnak országunknak, minthogy termelésük alig elegendő a német fegyverkezés hatalmas szükségletének kielégítésére.

ELVESZTETTE HITÉT.

— Mondja, hisz maga az átöröklésben?
— Eddig hittem benne, de most már nem hiszek.
— Miért?
— Meghalt a nagybátyám és egy vasat se hagyott rám.

A tg.-mureş-i Magyar Iparos Egyesület előadássorozata.

A Tg.-mureş-i Magyar Iparos Egyesület közgyűlése úgy határozott, hogy ismeretterjesztő előadásokat fog tartani mindazokról a kérdésekről, melyek az iparosságot közelről érintik, különösen pedig ismertetni fogja azokat a törvényes rendelkezéseket, melyeket az iparosságnak ismernie kell. Az előadássorozatot Lakatos Sándor dr. a Gyár-
iparosok Szövetségének elnöke nyitotta meg az iparosok székházának nagytermében tartott előadásával. Lakatos dr. az érvényben lévő szociális törvénykezés azon rendelkezéseit ismertetette, melyekkel a kisiparosok naponta találkoznak. Foglalkozott a munkakonfliktusok, a munkaközvetítés, a 8. órai munkaidő, munkaszerződés, tanoncszerződés szabályozó törvényes rendelkezésekkel. Ismertetette ezen kívül a betegsegélyező pénztár autonómiájának mai állását s az egészségügyi törvény ipari rendelkezéseit, valamint a vasárnapi munkaszüneti törvényt is.

BARÁTNOK.

— Képseld, a Bandi tegnap azt mondta, hogy sugni akar valamit a fülembe és amikor odatartottam a fülemet, megcsókolta a számat.
— Ja, fiam, a te szájadnál ez könnyen lehetséges.

Tilosak a régi arany vásárlására vonatkozó hirdetések.

A Banca Naţională legutóbb átíratban felhívta az ilfov-i ügyészség figyelmét arra, hogy a régi aranyvásárlásokra vonatkozó hirdetések a nemes fémek forgalmát szabályozó törvény intézkedéseibe ütköznek, mivel a törvény kizárólag a Banca Naţionalănak biztosítja a nemes fémek forgalmazásának jogát. Az ilfov-i ügyészség mellett működő ügyészség magáévá tette a jegyzikbocsátó intézet álláspontját, ezt, még szigorúbban bírálja el a helyzetet, mint a Banca Naţională. Az ügyészség ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy a hirdetésekkel nemcsak a nemesfémek forgalmazását szabályozó törvényt sértik meg, de a hirdetések sértik az új büntető törvénykönyvnek a törvények be nem tartására történő ítélet ellen intézkedő szakaszait. A vádhatóság intézkedett, hogy a Banca Naţională közbejöttével mindazon üzleteket zárják be, amelyek nemes fémekkel kereskednek.

MUTARGY.

— Nézzé meg ezt a töltőtollat. Igen értékes ritkaság. Ezzel írta Dante az isteni színjátékot.
— Hiszen abban az időben még nem is volt töltőtoll!
— Eppen azért ritkaság.

A cluj-i kereskedelmi és iparkamara felhívása.

A cluj-i kereskedelmi és iparkamara nyomatékosan figyelmezteti a kereskedőket és iparosokat az alábbiakra:

A Monitorul Oficial 1936. április 1-i 77. számában kihirdetett módosított bélyegtvörvény értelmében a közhatalóságok a közigazgatási részére írásbeli vagy szóbeli szállítási szerződést, vagy csak írásbeli, vagy szóbeli megrendelés alapján történt szállítások számláin a rendes számlailleteken kívül 1.40 százalékos kintestári illeték rovandó le. Ennek valamint az erre vonatkozólag a nemzeti repülőlap által kiadott rendelet értelmében az itt említett számlákra a számla-repülőbélyegilletéken kívül még egy százalék szerződési repülőbélyegilleték is lerovandó, tehát az egy százalékos számla-repülőbélyeggel együtt összesen két százalék.

Ennek következtében a kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket, hogy a súlyos büntetések elkerülése végett az esetleg le nem rótt egy százalékos szerződési repülőbélyegilletéket a közhatalóságoknak és a közigazgatási résznek 1936. április 1-e óta kibocsátott számlák után, mint különbözetet a Banca Naţionalănál a repülőlap javára nyilatkozat kíséretében fizessék be a lehető legrövidebb időn belül. Ellenőrzés alkalmával a Banca Naţionalától kapott nyugta és borderó mutatandó fel az érintett számlákkal kapcsolatban.

ÉRTELMES VÁLASZ

— Érdekes, kisfiam, milyen göndör a hajad. Kinek van ilyen göndör haja a családokban?
— A Szegő bácsinak
— Ki az?
— A papám jóra.

A vágatási díjak leszállítását és a maximális árak felfüggesztését kérte a cluj-i mészárosok szövetsége

Dali M. Jánost választotta elnökévé a Szövetség közgyűlése.

A cluj-i Husiparosok Szövetsége emlékiratot intézett a város tanácsához, amelyben

a maximális árak felfüggesztését és a 30 feletti megállapított bárányvágatási díjnak leszállítását kérték.

Ebben az emlékiratban előadták, hogy az élőállatok a maximális árak legutóbbi megállapítása óta tetemesen emelkedett, a bárányvágatási díj leszállításával kapcsolatban pedig rámutattak arra, hogy sok magánember naponként otthon több bárányt vág le és azt áruba bocsátja. Ezzel megkárosítja a várost, viszont olcsóbban tudják adni, mint a mészárosok, akik ilyenképpen üzleteikben alig tudnak bárányhúst eladni. Kérték éppen ezért, hogy a városi tanács rendelkezjen, hogy minden bárányt csak a vágóhídon szabad levágni és szigorítsa meg az ellenőrzést.

Kérték az emlékiratban a mészárosok azt is, hogy öt bárányt cédula nélkül vihessenek be a vágóhídra, hogy

a 30—40 kilogrammos malacok vágatási díját különítsék el a 100 kilogrammon alóli sertésekétől.

hogy a vágóhid jelenlegi hengerszerkezetét a forráznál cseréljék ki a villaszerkezettel.

Legfontosabb az emlékiratnak az a része, mely a vágatási díjnak a leszállítását kéri.

A múlt évben egy évre életbe léptetett felmentet vágóhídi illetéket az év április hó elsejével kérjük a régire leszállítani — mondja az emlékirat, —

mert annak idején azaz a szigorú kikötéssel megválták meg, hogy a felemelt árak csak 1937 április 1-ig maradnak életben.

A helyi mészárosok a felemelt vágóhídi illetékek következtében most kárt szenvednek, mert az egészségtelen verseny következtében a taxadifferenciát nem tudják az eladási árakba belekalkulálni. A forgalom az elmúlt és a jelenlegi évben olyan nagy arányban csökkent, hogyha

az illetékeket nem szállítják le, a mészárosok

jelentékeny része kénytelen lesz csődbe menni, az adófizető alanyok pusztulása pedig kárt jelent az államnak is.

Rámutat az emlékirat arra, hogy

Bucureşti-ben a vágatási illetékek sokkal alacsonyabbak, mint Cluj-on.

ezzel szemben Bucureşti-ben nem a jelenben, sem a múltban nem voltak maximális árak és a mészárosok a hús vételárához hozzászámítják a megengedett 30 százalékos hasznot is, úgy, hogy sokkal előnyösebb helyzetben vannak, mint a cluj-i mészárosok.

Az emlékiratnak arra a részére, mely a maximális árak felfüggesztését kérte, a városi tanács, már határozott és a kérés teljesítését visszautasította. A többi kérdés felett még nem döntött.

Egyébként a Mészárosok Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta meg évi közgyűlését Dali M. János elnöke alatt a szövetség székházában. Az elnök nagy figyelemmel hallgatott elnöki jelentésében a szakmai sérelmeket ismertetve, felemlítette, hogy a vágóhídi illetékek felemelése és a bőr forgalmi adójának életbe léptetése súlyos helyzet elé állította a mészárosokat. A szövetség minden esetben és nagy erővel védte a szövetség tagjainak érdekét s ennek a munkának elismerése az, hogy újabban ismét 25 tag iratkozott be a szövetségbe, akiknek köszönetet mondott. Köszönetét fejezte ki a lelkiismeretes és kötelességtudó munkásságáért a titkári hivatalnak és a tisztviselőknek is.

Az elnöki beszámoló után a közgyűlés változás nélkül elfogadta a leltárt, számadást, költségvetést, a számvizsgáló bizottság jelentését és az elnökségnek a felmentvényt megadta. Sziget Gyula javaslatára Török Árpád és Vári Mózes hozzászólása után a közgyűlés kimondotta, hogy a tagdíjhatalókat felülvizsgálja. Ezután tisztújítás megkezdése került a sor, melynek eredménye a következő: Elnök: Dali M. János, alelnökök: Tokaji Sándor és Török Árpád, pénztárnok: Fülöp Lajos, gazda: Szigethy Gyula, számvizsgáló bizottság elnöke: Lusztig József, tagok: Jelen Mihály és Balogh Imre.

Az egyes iparágak fejlődéséről számol be az oradea-i munkakamara iparos tagozatának évi jelentése

Az oradea-i munkakamara iparos tagozata jelentést készített a szakció tevékenységéről. A jelentés a következőket tartalmazza:

Az új ipartörvény bizonyos feltételeket ír elő a tanoncszerződésre avégből, hogy a tanoncok kelendő képzésben részesüljenek. 1936. december 31-ig a munkakamaránál 361 tanonc-szerződést íktattak be. Beiktatás végett benyújtottak még ezenkívül 23 szerződést. A beiktatott szerződések közül felbontottak három, a szerződő felek közös beleegyezése alapján. Két szerződést bírói úton bontottak fel a munkakamara jogügyi osztálya közbenjárásával.

As ipartörvény 45. szakasza alapján kiállítottak 56 tanoncbizonyítványt és pedig ezek közül 54-et a munkaadók, kettőt pedig a munkások vizsautasítása folytán, a munkakamara hivatalból állított ki.

A tanoncbizonyítványok birtokosainak még vizsgát is kell tenniük abban az esetben, ha nem végeztek el a tanoncskolát.

Általában, állapítja meg a jelentés, az iparágak fejlődéséről tettek tanúságot az elmúlt év folyamán s remélhető, hogy ez a fejlődési folyamat a jövő évben még nagyobb lesz.

Beérkezett a munkakamarához az év folyamán 5480 mesterkönyv iránti kérvény, 73 új iparengedély iránti kérvény és 2547 kérvény régi iparengedélyek mesterkönyvre való becsatolására vonatkozólag.

Mérnöki jogon mindössze ötven kérték mesterkönyvet. Az új mesterkönyvek kiadása a vizsgáztató bizottságok véleményezése alapján fog megtörténni. A bizottságok tudvalevőleg már meg is kezdték munkájukat.

Beérkezett 32 feljelentés a munkakamarához, összesen 93 kontár-iparos ellen. Ezekben az ügyekben a vizsgálatot a munkügyi felügyelő minden esetben a munkakamara megbízottjaival együtt folytatta le.

A kamara iparos tagozata segítségére volt tagjainak azon előnyök kivívásában, amelyeket az új ipartörvény a közszállításoknál áriejtés útján biztosít a kisiparosok számára.

A kamara iparos tagozata ingyenes román nyelvkurzusokat szervezett, amelyeket még számban látogatnak a kisebbségi iparosok.

IFJU HAZASOK.

— Látom, hogy nem szeretsz már egy, min azelőtt. Eszedbe se jut megkérdezni, miért sírok?
— Ja drágám, ez a kérdés nekem már nagyon sok pénzembe került!

KORKÉP.

— Miért van ez az üzem zárva?
— Haldíslet miatt.
— A tulajdonos halt meg?
— Nem, az utolsó huncsúft.

Európaszerte a fatermelés új konjunkturája tapasztalható

Növekedett a kereslet a fegyverkezési verseny következtében.

A nemzetközi fairoda nemrég kiadott ezévi jelentése szerint az európai fatermelő államoknak a termelés mennyiség szabályozására és az árak egységes megállapítására vonatkozó egyezménye, amelyet az északi államok kezdeményeztek és amelyhez a Szovjet-szövetség is hozzájárult, nagymértékben

hikétszöbölte a versenyt és ezáltal biztosította a fatermelő vállalatok rentabilitását.

Ami az egyes országok fatermelését illeti, a nemzetközi fairoda szerint a Szovjet-szövetség, amely éveken keresztül különálló gazdasági politikát folytatott és dumping kínálatával hosszú időn keresztül lerontotta a felvevő piacok árát, az elmúlt évben 1.3 millió köbméterrel csökkentette a fatermelést és részben ezzel, részben pedig a skandináv államok egyezményéhez való csatlakozásával igen nagy mértékben hozzájárult az árak megszilárdulásához.

A fatermelés konjunkturájának kifejlődését jelentékeny részben Anglia nagy felvevőképessége segítette elő.

Szakértők megállapítása szerint az angol kereslet az általános fegyverkezési kompánnyal kapcsolatban még a tavalyi vásárlásokat is meghaladja. A skandináv államok, amelyek fekvésükkel és méretezéseikkel fogva is elsősorban jönnek számításba az angol piac ellátását illetőleg, máris olyan készleteket adtak el, hogy Európa többi felvevő piacainak ellátásánál az idén már alig jöhetnek számításba. Értesüléseink szerint

az angolok változatlanul érdeklődnek a román és jugoszláv fatermekek iránt is

és már eddig is igen tekintélyes mennyiségeket kötöttek le a két államban. Lengyelország szintén kiveti a részét az angol piac ellátásából. Anglia a lengyel termelőknél a most kezdődő kampányban 300 ezer köbméterrel nagyobb mennyiséget kötött le, mint az elmúlt év kezdetén.

Németország az önellátásos gazdaságpolitika jegyében e téren is megtesz minden megtehető, hogy magát a külföldi nyersanyagbeszerzéstől a lehetőség szerint felszabadítsa. Ez a törekvése aránylag sikerrel is járt, amennyiben

Németország az elmúlt évben hatmillió köbméterrel több gömbfát termelt, mint a megelőző esztendőben,

azonban ennek ellenére is kénytelen volt 600 ezer vagon külföldi faanyagot importálni.

Az osztrák fatermelők is remélik, hogy a környező államokban, főleg a német, olasz és magyar piacok felé hatékonyabban tudják majd kihasználni exportlehetőségeiket.

Franciaország részéről is nagyobb keresletre számítanak az idén, mint az elmúlt évben. Franciaország eddig ugyan még csak Olaszországgal kötött nagyobb famennyiségre kvótaegyezményt, azonban most már rövidesen a többi fatermelő állammal is létrehozza ezeket a megállapodásokat.

Olaszország is határozottan növekvő kereslettel jöhet számításba és hasonlóképpen növekvő forgalomra számítanak a termelők Hollandia, Belgium és Dánia részéről. Vonatkozik ez a megállapítás a közeli államokra, közöttük Palesztinára is.

A fatermelés tehát megnövekedett forgalomra és állandóan szilárduló árakra számíthat az idei exportkampány folyamán.

PARBESZÉD

— Feri rém buta ember. Ugy félek tőle. Mindig attól drukkolok hogy megkéri a kezemet.
— No, ennyire talán nem buta...

Klein Jenő

könyv- és adószakértő

az „Az Iparos” munkatársa, Oradea, Strada Laurian 8. — Jutányos tiszteletdíj mellett ad felvilágosítást bárkinek adótechnikai, bélyegilletéki és könyvelési ügyekben. — Rendelkezésre áll folyamatosan levő konkrét adóügyekben is.

Ujabb jelentős áremelkedés a nyersbőrárakban

A nyersbőrárak hosszabb ideje tartó nagyarányú emelkedése szakkörök szerint mindjobban érezeti hatását. A nyersbőrárakkal egyidejűleg a készbőrárak is drágulnak. Ennek következtében természetesen a cipőárak is felemelkedtek, részben pedig közelebből újabb áremelkedés várható.

Míg a nyers marhabőr kilogramja 1935. novemberében 29 lei volt, ma már 51 lei. Az ebből készült felső zsíros bőr (bakkancsnak való) kilogramja 1935 novemberében 145 lei volt, most már 220 lei. Az áremelkedés a nyersbőrnél 70 százalékot, a készbőrnél 52 százalékot tesz ki.

Ez a szokatlanul nagyarányú drágulási folya-

mat a nagy cégeknek, gyárosoknak és kereskedőknek busás nyereséget jelent, mert általában nagy raktári készletekkel rendelkeztek, melyeket az áremelkedés idejében adtak el, a timáripárt azonban alapjában renditette meg.

A nyersbőriparban az áremelkedés ugyan összhangban van a nemzetközi piaci árakkal, azonban részben a hazai bőrgyárak éles versengésének a következménye. Ugyanis ezek a gyárak minden árat megadnak, csak hogy nyersáruhoz juthassanak. Ennek az áldatlan állapotnak a kellemetlen következményei pedig elsősorban a kisiparost és a fogyasztó közönséget érintik.

Tíz iparost, tíz munkást és tíz tisztviselőt küld ki a cluj-i munkakamara a párisi világkiállításra

Az ez év május havában megnyíló párisi világkiállítás iránt világszerte nagy az érdeklődés. Az országot meleg baráti kapcsolatok fűzik Franciaországhoz s így május havában hatalmas tömegek fognak utnak indulni Páris felé. A munkaügyi miniszter arra törekszik, hogy a párisi világkiállításra országunk ipari és mezőgazdasági termékei is megfelelő arányban legyenek képviselve s ezért utasította az összes munkakamarákat, hogy anyagilag támogassa mind-

azokat, akik a kiállításon mint kiállítók, vagy mint látogatók részt akarnak venni.

A cluj-i munkakamara a közelmúltban tartott elnöki tanácsülésén követendő határozatot hozott. Kimondta, hogy a munkakamara tagjai közül tíz kisiparost, tíz munkást és tíz magántisztviselőt a kamara költségén küld ki a párisi világkiállításra, hogy ott szerzett tapasztalatait itthon, a nemzeti munka érdekében érvényesítsék. A kamara erre a célra 200 ezer leit szavazott meg.

A Banca Nationala elrendelte a visszleszámitolt váltók etnikai szempontból való felülvizsgálását

A Banca Nationala központi igazgatósága körrendeletben utasította fiókjait, hogy legkésőbb

nyolc napon belül küldjenek be részletes kimutatást a központnak a tárcájukban fekvő visszleszámitolt váltóállomány összetételéről.

A rendelet végrehajtása során a jegybank fiókoknak a következő kérdésekre kell feleletet adniok:

1. Mily összegre rug a területükben leszámított váltóállomány;
2. minő az etnikai megoszlása azoknak az adósnak, akik elfogadványai leszámítolásra kerültek;
3. milyen garanciákat fogadnak el a jegybank-

fiókok a visszleszámitolásra átadott értékek elbírálásánál.

Ujabb jelentések szerint a Banca Nationalának ezekre az adatokra új visszleszámitolási politikájának beindításához van szüksége. Mitita Constantinescu bankkormányzó, a vidéki fiókok felülvizsgálása során azt a tapasztalatot szerezte, hogy a jegybankfiókok által reescontra átvett tárcanyag nem mindenkor és nem mindenben felelt meg a követelményeknek. A kormányzó emiatt nem elégedett meg azzal, hogy a visszleszámitolási feltételek pontos és lelkiismeretes betartására utasítsa fiókjait, hanem több pénzintézet reescont-hitelkeresét összesen mintegy 80 millió lejelle csökkentette.

Két fontos elvi jelentőségű döntés a repülőbélyegbirságok ügyében

A repülőbélyegbirságok kirovása körüli zavaros helyzetet tisztázó, rendkívül fontos elvi jelentőségű döntéseket hozott a héten a ilfov-i, illetve a cluj-i törvényszék.

Az „Agimex” cluj-i kereskedelmi vállalatnál pár héttel ezelőtt megjelent a repülőbélyeg-alap egyik ellenőrző közege s a vállalat könyveit és iratait felülvizsgálva, két olyan okmányt talált, mely nem volt előírászerűen felbélyegve. Az egyik egy, az „Agimex” nevére szóló a idegen cég által kibocsátott számla volt, a másik egy nyugta, melyet az „Agimex” állított ki, de amelynek ellenértéke még nem folyt be a vállalathoz. A hiányzó repülőbélyegek miatt súlyos bírságot róttak ki a cégre. A vállalat felebbezett a kivetési jegyzőkönyv ellen. A felebbezést a törvényszék elfogadta és megsemmisítette a kirótt bírságot. A rendkívül érdekes indoklás kifejti, hogy

senki sem lehet felelős a mások által kiállított számlák helyes bélyegzéséért.

Igy az Agimex-et sem lehet felelőssé tenni azért, ha valahonnan rosszul bélyegzett számlát, vagy más iratot kap.

A nyugta pedig csak abban a pillanatban válik bélyegköteles okmánnyá, mikor a vállalat valamely ténylegesen megtörtént lefizetés igazolásául már kiszolgáltatta.

Ebben az esetben pedig a nyugta még az Agimex igazgatójának asztalán feküdt, tehát ellenértéke nem folyhatott be.

A másik ugyancsak fontos döntést az ilfov-i törvényszék hozta az egyik cluj-i gyárvállalat felebbezése ügyében. A vállalatra egyik hibásan bélyegzett számlája miatt nagyobb bírságot róttak ki s ezt megfellebbezte az ilfov-i törvényszéknél. Egyben a bírság 20 százalékát letétbe helyezte. Vonatkozó törvény, ugyanis előírja, hogy

a fellebbezéseket csak úgy fogadják el, ha a bírság husz százalékát előzetesen letétbe helyezik.

Az ilfov-i törvényszék fenti számu döntésével azonban most azt is kimondta, hogy a büntetés egyötödének letétbehelyezése nemcsak a felebbezés elfogadásának előfeltétele, hanem

felfüggeszti a behajtási eljárást is mindaddig, amíg a felebbezés ügyében döntést hoznak az illetékes hatóságok.

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép-et

hetenként husz oldal nagyságban jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 150 lei, fél évre 85 lei. Kiadóhivatal: Cluj, Baron L. Pop 5. — Kérjen mutatványszámot! — A lapban állandó iparos rovat!

Husvét előtt napi két órával többet dolgozhatnak az oradea-i női-szabók

A Kisipari Munkaadók Országos Szövetségének oradea-i nőiszabó iparos tagjai küldöttséget menesztettek Weisz Sámuel, a szakcsoport elnökének vezetésével Clonda munkaügyi felügyelőhöz. A delegáció vezetője előadta a női szabók azon kérését, hogy engedélyezze a felügyelőség a szezon tartama alatt a munkaidő meghosszabbítását, tekintettel arra, hogy ebben az időben halmozódik fel legjobban a munka s e rövid pár hét alatt kell kárpótolniuk magukat a téli hónapok téletlenségéért.

Clonda felügyelő a legnagyobb jóakarattal hallgatta végig a küldöttség előterjesztését és közölte a küldöttség tagjaival, hogy hozzájárul a munkaidőnek napi 2 órával való meghosszabbításához. A megjelent iparosok meglegedetten mondtak köszönetet a munkaügyi felügyelő intézkedéséért. A munkaidő meghosszabbítása a hivatalos husvét előtt veszi kezdetét és husvétig bezárólag tart.

AZ UTOLSÓ SKÓT VICC.

A skót meghívott kapott egy bankettre. A meghívón vastag betűkkel ki volt írva, hogy „Menu gratis”. A derék ember nem ment el a vacsorára, de másnap reggel holtan találták őt. Előtte feküdt nyitva az „Idegen szavak szótára” és halott mutatódjja mereven rászegeződött a következő passzusra.

Gratis = ingyen.

Törvényes magyarázat
a forgalmi adótörvény
egy homályos szakaszára.

A pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a fényüzési és forgalmiadó törvény 10-ik szakaszának módosítása, illetve törvényes magyarázata érdekében. A törvényjavaslat egyetlen szakaszából áll és arról szól, hogy amennyiben a bizottság valamely gyártmány árának olyan emelkedését tapasztalná, hogy a megállapított fixtaxa nem képviseli most már annak a forgalmiadónak az ellenértékét, a mely az illető áru névze meg van állapítva, akkor a fix taxát a minisztertanács határozat alakjában felemelheti olyképen, hogy a taxakülönbözetet kivetheti az új minisztertanács határozat keltének idején a raktárakban levő összes készletekre és nyersanyagokra is.

DISKURZUS.

Két hölgy diskurál a mai cselédekről:

— Képzeld, drágám, — mondja az egyik — az én szobalányom olyan szórakozott, hogy a multkor elhagyta valahol a gyereket.
— Az semmi, panaszkodik a másik. — Az én cselédem a multkor gyerek helyett egy autóbusszalauzzal jött haza.

A DOBOGÓ

Írta: LOSONCZY ZOLTÁN.

I.

Kátor Ferenc épület- és butorasztalos a kis-kocsin, amely elé Jóska, az inas volt befogva, elvitte a cirkusba a dobogót. Kissé izgatottabb volt, mint más alkalmakkor, ha munkát vitt haza. Mert ez nem mindennapi megrendelés volt. A szépséges Miss Cocktail, az öt világrész csodája fog erre a dobogóra állni s amint a plakát hirdeti, a magasztos lezuhanó kétszáz-as bárdok levágják mind a két karját. Előbb a jobb karját, azután a bolt, mind a kettőt közül. A két kar a közönség szemeláttára fog lehullani a dobogóra. Arra a dobogóra, amit ő készített.

Erezte munkájának fontosságát s miközben egész éjszaka dolgozott a sürgős megrendelésen, különös izgalom fogta el. Tudta, hogy valami huncutság van a dologban, de mégis felborzolta az idegeit a gondolat, hogy ide esik két kar ezekre a deszkákra, amelyeket üvegdarabbal csiszolt simára.

Nem hiába fáradt, a cirkusban megdicsérték a munkájáért. A kecskeszakállas ur, aki kifizette, kezét fogott vele, azután elkialtotta magát:

— Koktíli!

Az egyik ponyva mögött magas, sárgahajú nő bujt elő. Igényben volt és csipkés nadrágban. Eppen mosakodott, mert az orra csupa szappan volt, amit ott törölt le a dobogón. Mert nyomban felugrott a dobogóra és lábbujjhegyre állva, többször a sarkára zökkent, mintha ki akarta volna próbálni, hogy elég szilárd-e a dobogó.

Kántor ur azonnal kitalálta, hogy ez az a nő,

akinek a két karját este le fogják vágni. Pislogva mustrálta a karjait — gyönyörű, hófehér karjai voltak! — és a szökdecseletését a dobogón, ami az ő munkáját tette próbára.

— Bravó — mondta végül mosolyogva és Kántor ur ebben az irányban megkönnyebbült.

Mikor elkészült, a kecskeszakállas ur barátságosan két rózsaszínű belépőjegyet adott át neki az esti előadásra, amiben Kántor ur a tisztes ipar megbecsülését látta.

Haza kergette az inast, maga pedig elment a házigazdjához és a harminc pengőből, amit a dobogóért kapott, átadott neki huszat a lakbértartozásra, a fűszeresnek lefizetett öt pengőt, a divatüzletben pedig vett egy kemény gallért, hogy estére, ha a cirkusba megy, méltóképpen felöltözködhessen.

Ó, ha tudta volna, mi vár rá odahaza, dehogyan adta volna ki a sok pénzt. Levél várt rá otthon, amit — azonnal ráismert a borítékon az írásra — a fia írt neki. Ifjabb Kántor Ferenc egyetemi hallgató Budapesten, aki két év múlva doktor lesz.

Csordásné, aki itt az udvarban lakott és főzött neki — mert Kántor ur már harmad éve özvegy volt — enyvfőző masinára tette a lecsót, hogy ki ne hűljön. Tudta, hogy először a levél, azután az ebéd. Így is történt, Kántor ur nyomban hozzáfogott az olvasáshoz s amikor elkészült, felállott és nagy erővel lecsapta a levelet az asztalra.

— Talán valami rosszat ír a Feri? — kérdezte Csordásné.

— Dehogyan. Tud is az a jó gyerek rosszat írni. A balsors rossz, amely oktatlanul kifizettette velem a pénzt. Most mit csináljak? Hallgassa csak Csordásné, mit ír a Feri. Azt mondja: „Nagy tiszteletben részesültem Gelsey tanár ur részéről, aki

A satumare-i törvényszék elvi jelentőségű ítélete.

A kisiparosok nem kötelesek könyvet vezetni

Országos szempontból is nagy fontossággal bír az az elvi jelentőségű ítélet, amelyet a satu-mare-i törvényszék Spireanu—Dascalu tanácsa hozott.

Tudvalevő, hogy a pénzügyminisztérium az egész országban sorra bírságoltatja a patenta fixa adó alá eső kisiparosokat és kiskereskedőket azon a címen, hogy nem vezetnek bélyegzett napló- és leltár-könyvet.

A minisztérium az évi adó egynegyedében állapította meg a bírság összegét, amit tekintet nélkül kirobtak minden olyan kisiparosra és kiskereskedőre, aki nem vezetett bélyegzett naplót és leltárkönyvet.

Az első ilyen ügy most került a törvényszék elé.

Mandel Simon seini fakereskedő, akit szintén az évi adójának egynegyedével bírságoltak meg, nem nyugodott bele a bírságba és a törvényszékhez fellebbezett.

Mandel Simon képviselőjében dr. Rosenfeld Andor ügyvéd jelent meg a bíróság előtt. Az ügyvéd kijelentette, hogy az 1927-ben hozott bélyeg-

törvény tette kötelezővé, hogy a kiskereskedők és kisiparosok könyvet vezessenek. Viszont 1934-ben, a módosított egyenes adótörvény mentesítette a kiskereskedőket és kisiparosokat a könyvezetés alól. Eppen ezért a későbbben kapott, módosított törvény alkalmazandó, amelynek értelmében ezek a bírságolások jogtalanok.

A törvényszék Spireanu—Dascalu tanácsa elfogadta az ügyvéd érvelését és ítéletében

megsemmisítette a Mandel Simon ellen felvett bírságolási jegyzőkönyvet.

A bíróság az ítélet indoklásában kimondotta, hogy

azok a kiskereskedők és kisiparosok, akik patenta fixárai vannak megadóztatva, a transilvania-i kereskedelmi törvény vonatkozó szakasza alapján nem kötelesek könyvet vezetni.

és a pénzügyminisztériumnak ilyen értelmű rendelkezés törvénytelen.

A satu-mare-i törvényszék elvi jelentőségű ítélete sok ezer kisiparost és kiskereskedőt nyugtathat meg.

Ujabb emelés!

Hét osztályba sorozzák és felelemelik a betegpénztári járulékokat

A betegpénztárak országos központja március végén tartja meg közgyűlését. Ezen foglalkozni fognak a betegpénztári illeték felelemelésének kérdésével. Ugyanis

a betegpénztár zárszámadása jelentős deficitet mutat fel, ami elkertülhetlenné teszi a díjak felelemelését.

A vezetőség szerint szükség van körülbelül száz millió évi többletbevételre, amit csak úgy lehet elérni, hogyha a betegpénztárak tagjai, valamint a munkaadók is az eddiginél magasabb járulékokat fognak fizetni. Erre vonatkozólag négy javaslatot dolgoztak ki. Mind a négy külön-külön rendszeren alapszik, azonban mindgyüknek közös célja az, hogy a betegpénztárak bevételeit emelje.

Az eddigi rendszert ugyanis nem tartják teljesen igazságosnak. Jelenleg a betegpénztári tagokat öt osztályba sorozzák és azok jövedelmük szerint heti 6—36 lei járulékot fizetnek.

Az öt osztály helyett hét osztályt akarnak

létesíteni és pedig úgy, hogy az első osztályt kivéve, ahol a heti járulékot hat leiról négy leire szállítják le, a járulékokat általánosan felelemelik.

Ez különösen a nagyobb fizetésű munkásokat és alkalmazottakat érinti. Sem a betegpénztári tagok, sem pedig a munkaadók nem lelkesednek a járulékok felelemeléséért és ezért valószínű, hogy a közgyűlésen heves vita várható.

NEM TESZ SEMMIT.

Pinty odamegy a kávéházban Pontyhoz és szó nélkül poszonúti.

— Megörültél? — kiáltja dühösen Ponty — miért ütöttél meg?

— A legutóbbi vacsoránkon — feleli Pinty — eltűnt egy ezüstkanál.

— Micsoda pimasszág ez, a legutóbbi vacsora-tokon nem is voltam jelen!

Pinty egy pillanatig gondolkodik, aztán így szól:

— Mbach, a legközelebbire majd meghívunk.

nagyon kedvel engem, úgyhogy a tanársegedségre is kilátásom van, ha ledoktoráltam. Pénteken születésnapja lesz a Gizusnak — ez a tanár ur leánya. — amikor is estély lesz náluk és erre engem is meghívtak. A Gizus külön levelet is írt. Feltétlenül ott kell lennem, de nincs lakkipőm, kellene fehér kesztyű, keménymellű ing és a kölcsönzöben a frakkhoz nem adnak fehér mellényt, anélkül pedig nem lehet elmenni. Mindez virággal együtt negyvenkét pengő csupán. Nagyon kérem, kedves papus, küldjön nekem negyven pengőt. A jövőm függ tőle. Amért is postafordultával várja a pénzt, szerető, hálás fia, Feri... Most már érti, Csordásné, hogy miről van szó?

— Érttem, de azt gondolom, hogy ha nem lehet, nem megy el a Feri.

— Ohó, a Ferinek el kell menni lakkipőben és fehér mellényben. Csak nem fogja a fiu aszerencsétjét aláadni az apa?

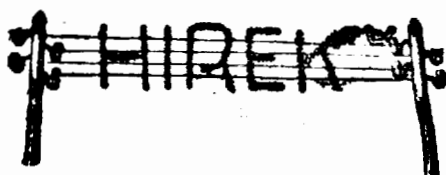
— De hát, akkor mit csinál.

— Nem tudom. Ma hétfő van. Csütörtökig majd csak megsegit a Jóisten.

II.

Most már kevesebb kedvvel ment el este a cirkusba. Csordásné a lába miatt otthon maradt s így Jóska érte a rettentő boldogság, hogy ott ülhetett a zártszekében.

A szebbnél-szebb mutatványok közben Kántor ur megfellekedett a nagy gondjáról. De amint telt az idő s a műsor közepén a szünet is elkövetkezett, nőttön-nőtt Kántor ur izgalma. A szünet utáni első szám volt Miss Cocktail fellépte. Már oda is állították a dobogót, amit ő készített, — a porond közepére. A háta megett pedig, a karzati ülőhelyek felett, láncokon huzták föl az ágyut, amelynek lövedékei el fog-

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadói hivatal — Redaktion und Administration:

Arad, Caminul Industriilor — Iparos Otthon.

Hirdetések négyzetcentimétere 6 lei. Éves köteteknél árcsökkentés.

— A román kiállítási anyag sikere a prágai mintavásáron. Prágából jelentik: A napokban zárult be a cseh fővárosban a tavaszi mintavásár, amelynek keretén belül a román kiállítási anyag óriási sikert aratott. A román csarnokban sokezer látogató gyönyörködött a pompásabbnál pompásabb kiállítási tárgyakban. Különösen a borkiállítás aratott nagy sikert és csodálattal adózott a közönség a népművészeti csoport kerámiai, varrottas és szőnyeg munkáinak.

ORVOSNAL.

— Mondja, miért jött hozzám, hiszen én szemorvos vagyok, magának meg a foga fáj.

— Igen, de a szemfogam fáj.

— FONTOS MÓDOSÍTÁS AZ ÚJ FOGYASZTÁSI ILLETEK ALKALMAZÁSAVAL KAPCSOLATOSAN. A Kamara a következő módosítással szavazta meg az új fogyasztási illetekre vonatkozó törvényjavaslatot: A gyárak birtokában és raktárakban lévő gyapottal illetékelésénél 40 százalékos mérséklés eszközölendő a jelen törvény értelmében megállapított összegből.

GYASZ.

— Na, vöm uram, ön szép kis alak! Nyolc napval a felesége halála után bába megy táncolni?

— Igen, de olyan szomorúan táncoltam.

— Új üzlet nyílt Arad-on. Motiu Ilés, a Glésinger József és Fia cég betagja a cég kötelezőből kivált és a saját neve alatt „az Avram Iancu-tér és Metianu-uca sarkán a modern igényeknek megfelelő dusan felszerelt női és férfi textil üzletet nyitott. Motiu Ilés, hogy a vevő és a személye közötti bizalmat fokozhassa, elhatározta, hogy üzletében kizárólag szabott árban fogja vevőit kiszolgálni, tekintet nélkül arra, hogy „Consum” és „Inlesnirea” könyvecskével, vagy készpénzért történjen a vásárlás.

ják szakítani a drótkötelet s úgy hull le egymásután a két nehéz bárd, amely a két karját leszeli annak a gyönyörű nőnek.

Siri csönd támadt a nézőtérben, amikor a drótkötelen leereszkedtek az ormótlan bárdok s vagy tíz méternyi magasságból megálltak. Most trombita harsant és a reflektor fényében megjelent a dobogón Miss Cocktail. Halványrózsaszín ruha volt rajta, s a szöke hajában aranyfűző, a meztlen lábain aranycipő. Még sokkal gyönyörűbb volt, mint dél előtt, amikor Kántor ur szappanos orral meglátta. A közönség tapsolt, Miss Cocktail pedig hajlongott és egyre csak mosolygott. Azután rámutatott az ágyúra, utána a két bárdra a feje fölött és végül a dobogóra — a dobogóra, amit Kántor ur készített.

Ezalatt mindig szólt a zene, de csak halkán. Most azonban egyszerre elhallgatott, Miss Cocktail pedig abbahagyta a mosolygást, megállt a dobogó közepén, mint egy szobor és a két karját ezéttér-jesztette. A rettentő csendben Kántor ur szíve úgy vert, hogy majd szétrepesztette a mellét. A homlokán kiütközött a veríték, balkezét a szívére szorította jobbjával pedig megmarkolta a Jóska karját.

A csendbe mély harangütés szólt bele, Miss Cocktail pedig mereven az ágyú torkába nézett és azt mondta:

— Ejnye!

A harang még egyet ütött. Miss Cocktail azt mondta:

— Cvej!

Ebben a pillanatban Jóska felsikoltott. Nem ánta tovább a szorítást. Kántor ur pedig felpatlant a helyéről és két karjával fenyegetőleg hadonászva, az ágyú felé rohant.

— Nem engedem! Nem engedem! — ordította olyan hangosan, hogy a közönség riadtan ugrott

Szerkesztői üzenetek

Vásáros iparosnak, Abrud. Az ön által feltett kérdésekre a következőkben válaszolhatunk. Senki sem jogosult autóval, vagy autókamionnal fuvarozást végezni, ha erre vonatkozólag nincs engedélye a munkaügyi minisztérium technikai osztályától. Bárki, aki személy vagy áru fuvarozást vállal harmadik személytől, köteles kiváltani az erre vonatkozó engedélyt. Ezen engedély hiánya folytán a hajtási engedélyt is elkobozzák, emellett még tetemes bírságot is kiszab az illetékes minisztérium. Ha valakinek személyfuvarozásra van engedélye a rendőrségtől ez még nem elég, hanem a minisztérium útján erre vonatkozó külön engedély szükséges, amelyben megjelölendő az útvonal, ahol a személyfuvarozás történni fog. Ezen útvonal természeté és hossza határozza meg az engedély és taxák összegét. Ha ezen az útvonalon túl vállal fuvar, úgy tekintik, mintha nem volna engedélye. Az áru fuvarozásra is ugyanez áll. Tehát itt is meg kell jelölnie, hogy melyik útvonalat fogja az áruk szállítása véget használni. Ha tehát Abrud, Brad, Deva vonalra van engedélye, akkor a Deva, Arad, stb. szóval más útvonalon nem fuvarozhat, mert erre nincs a munkaügyi minisztériumtól engedélye. Tehát minden esetben kell a rendőrségtől a hajtási engedély és emellett a munkaügyi minisztérium külön engedélye, amelynek alapján ilyen szállítást végezhet. Ha ön fuvarozóval szállított árukat, úgy az illetékes ilyen engedélye kell, hogy legyen, mert önnök is kellemetlenségei lesznek, az árut elkobozzák és hosszas eljárás után fogja áruját visszakapni. Személyautókon árut, vagy áruszállításra jogosult autókön személyt szállítani nem szabad, mert ezt nem engedi meg a törvény. Ha tehát az engedélyes személyszállításra jogosult és árut szállít már kihágást követ el és az autót az áruval elkobozzák, a hajtási engedélyt elveszi az ellenőrző közeg és csak a munkaügyi minisztérium adhatja vissza, ha a bírságot lefizette, de magát a személyszállítási jogot is megvonja. Ugyanigy, ha áru-autóval személyt szállít a tulajdonos, szintén kihágási eljárás alá esik.

Az áru- és személyszállításra vonatkozó szabályokat az 1930 évi „Legea pentru exploatarea serviciilor de călăuşie publică” (Fuvarozásról szóló törvény) és a „Legea drumurilor” (megjelent az 1932 évben) rendelkezéseiben találja részletesen.

Ha ön saját autóval, saját áruit és személyzetét fuvarozza a vásárokról és ezen személyek saját alkalmazottjai a következő az eljárás:

Az 1936. évi június hó 29-én megjelent törvény szerint ön jogosult a sofőrjét és a segédsofőrt az autóval elvinni. Ha emellett még kísérőket, segédet, hivatalnokot is akar magával vinni, úgy saját magát is, azokat is köteles bejelenteni, kö-

teles megjelölni a vonalat, amelyen járni fog és a vonal hosszúságát és ez esetben a munkaügyi minisztérium technikai osztálya pótenedélyt ad ki a fenti értelemben, amelyért külön taxa jár. Tehát ez esetben szükséges a hajtási engedély a rendőrségtől, a munkaügyi minisztérium engedélye áru fuvarozásra és a személyek megjelölése, akik az árukat kísérik. Ez alapon még a családtagok sem vihetők az autóval, hanem csak azok a személyek, akik fel vannak sorolva, mint kísérők. Az áru fuvarengedélyért a használt vonal hosszának megfelelően kell fizetni az illetéket és póttaxát a kísérő személyzettől után. A fenti tartalmu engedélyt a 1936. évi törvény engedélyezi.

A vásárral kapcsolatos egyéb kérdéseire a következő számban válaszolunk. Dr. K. S.

ISKOLABAN.

— Mond meg, fiacskám, miért némk a halak?

— Próbáljon beszélni a tanító ur, ha a feje a víz alatt van!

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunitate cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportja igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

Grupa I. csoportban változatlanul 886 sorszámig. Grupa II. csoportban Vád. lui Stefan Buza Istváné 969 számig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare a Inmormantare a Industriilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite cotizațiunile lor interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékokban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa „A” csoportban 965. Gheorghe Endrei György, 966. Mihail Princinger Mihály.

In Grupa „B” csoportban. Mihail Princinger Mihály.

— Pedig el kell jönnie. De nem kívánom ingyen. Husz pengőt kap mára és husz pengőt minden esti fellépésért.

— Mit, hogy én fellépjek?

— No, nem úgy értem... Ön csak szépen leül a helyére, azután Miss Cocktail száma előtt megint elkezdi kiabálni és megcsinálja a ramazurit, mint tegnap. Az újság megírta, hogy ön ismét megakadályozza a számot, mire ma minden jegy elkel s legalább kétszázan mentek el jegy nélkül. Az emberek maga miatt jöttek el és ha a botrány elmarad, abból baj lesz.

Kántor ur most már megértette és hirtelen megértett még valamit. Ferire gondolt, akinek a lakcipő kell, meg a fehér mellény. Nagyot nyelt, mélyet, egészen a szívéig, azután megszólalt:

— Nem bánom, elmegyek, de tessék kifizetni most a holnapi husz pengőt is.

A kecskeszakállas ur letette a negyven pengőt, azután magával cipelte Kántor urat.

Amint később kiderült, nagyon okos dolog volt a negyven pengőt egyszerre felvenni. Ezen az estén nem csinálta olyan őszintén a dolgát Kántor ur. A sikere is elmaradt s vérző orral, megtépve tápáskodott fel a földről, ahová a felháborodott emberek kidobták. De a zsebében, amint megtapogatta, megvolt a negyven pengő.

IV.

Es a negyven pengő már szerdán megérkezett ifjabb Kántor Ferenc pesti szállására. Amikor a ártá az utalványt, mosolyogva mondta a szobátársának:

— Az én apám, bár egyszerű épület- és butorasztales, de igen szépen keres. A mai nehéz világban is könnyen megszerzi a pénzt. Nagyon jó fíu az öreg.